

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

THE PARTICIPATORY EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT
APPROACH TO PROMOTE LEARNER'S CAREERS OF BANYANGKROK
SCHOOL, OMKOI DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE UNDER
THE CHIANGMAI PRIMARY EDUCATIONAL AREA 5

พิทักษ์ ยะนัน

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2566

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อ
ส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย
จังหวัดเชียงใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่เขต 5

ผู้วิจัย

พิทักษ์ ยะนัน

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลชัยพัฒน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ : แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5

ผู้วิจัย : พัทธชัย ยะนัน

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 และ 2) เสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหาร บุคลากร ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการสถานศึกษา ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบบันทึกข้อมูลการประชุมกลุ่ม นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาและเสนอโดยความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลมีการวางแผนให้บุคลากร ปฏิบัติการสอนตามความถนัดและส่งเสริมการพัฒนาตนด้านอาชีพ แต่ยังพบว่าขาดความร่วมมือกับบุคลากรจากภายนอก 2) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยครูและบุคลากรมีส่วนร่วม ทั้งนี้พบว่างบประมาณยังไม่เพียงพอ 3) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ มีการวางแผนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ด้านอาชีพ แต่การนำไปใช้ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ และไม่เพียงพอ 4) ด้านการบริหารจัดการมีการวางแผนปฏิบัติตามแผนมีการประชุม ติดตาม วิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพ ผลการเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ก

มีแนวทาง คือ ผู้บริหารต้องจัดประชุมสร้างความเข้าใจและวางแผนเพื่อพัฒนา อบรมบุคลากร และจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนอาชีพ รวมทั้งนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม, ทรัพยากรทางการศึกษา, ส่งเสริมอาชีพ

The Title : The Participatory Educational Resource Management Approach to Promote Learners' Careers of Banyangkrok School, Omkoi District, Chiang Mai Province Under the Chiangmai Primary Educational Area 5

The Author : Pitak Yanan

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Assistant Professor Dr. Saifon Saenchai-prom

Advisors

ABSTRACT

The purposes of this independent study were: 1) to study the current situation and problems of participatory educational resource management to promote the careers of students at Ban Yang Krok School, Omkoi District, Chiang Mai Province, under the Office of Chiang Mai Primary Educational Service Area 5; and 2) to propose guidelines for participatory educational resource management to promote the careers of students at Ban Yang Krok School, Omkoi District, Chiang Mai Province, under the jurisdiction of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 5. The 33 people were population of this study, including executives, personnel, supervisors, and school committees, local wisdom teachers, and administrative experts. The questionnaires for data analysis, workshop record forms, and group meeting record forms were employed as research instrument. The collected data were analyzed by using content analysis and presented in an essay.

The findings indicated as follows: 1) In terms of human resource management, there was a plan for personnel to teach, according to their aptitudes and promote their career development. However, it was found that there was a lack of cooperation with external personnel. 2) Regarding budget management, an annual action plan was allocated with the participation of teachers and personnel; however, it was found that the budget was insufficient. 3) For materials and equipment administration, there was a plan for supplying materials and equipment, relating to

career, the implementation was inefficient and inadequate. 4) According to a ministration, there was a plan to follow the operations plan: the meeting, monitoring and analyzing of the co-concept for career teaching. Based on the research findings, there should have meeting arrangements to foster understanding among executives, a development plan, personnel training, and sufficient budget allocation, mobilizing resources from various agencies; including budgets, materials, and equipment. Moreover, the visions, missions, and strategies, that can promote and support career teaching, should be established. Additionally, the continuous of follow-up supervision is necessary.

Keywords : Participatory Management Approach, Educational Resources, Career Promotion

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับเงินสนับสนุนการทำงานการค้นคว้าอิสระระดับบัณฑิตศึกษาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม อาจารย์ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลชัยพัฒน์ กรรมการสอบที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ อาจารย์นางพิชญาภา พิโรแสงจันทร์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) นายปิยะ อินตะคำ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรปฐพี วิชาอัครวิทย์ ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนบ้านยางครก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณครอบครัว และนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้ให้กำลังใจในการดำเนินการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดามารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ หากมีสิ่งใดผิดพลาดและขาดตกบกพร่อง ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

พิทักษ์ ยะนัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม.....	7
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	9
รูปแบบของการมีส่วนร่วม.....	9
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	13
ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา.....	19
การระดมทรัพยากรทางการศึกษา.....	23
การจัดการศึกษาด้านอาชีพ.....	27
สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านยางครก.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
	ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	41
	ตอนที่ 2 การศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
	ตอนที่ 2 ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	62
	ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอม กน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	74
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	80
	สรุปผลการศึกษา.....	80
	อภิปรายผล	83
	ข้อเสนอแนะ	89
	บรรณานุกรม	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องมือ	97
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ.....	101
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาที่แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	112
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	128
ภาคผนวก จ ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการจัดประชุมกลุ่ม.....	132
ประวัติผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน.....	33
2.2	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	34
2.3	โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก พุทธศักราช 2563.....	35
2.4	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	40
3.1	สภาพปัญหาและ (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	52
4.1	ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารบุคคล	62
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงบประมาณ.....	63
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารวัสดุ อุปกรณ์.....	64
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการ.....	65
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียน บ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	69
4.7	แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารบุคคล.....	76
4.8	แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารงบประมาณ.....	77
4.9	แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์.....	78
4.10	แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารจัดการ.....	79

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.4

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนและสังคมในวงกว้าง โรงเรียนจึงต้องมีการปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน สำหรับยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) โรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากกระบวนการแบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกของเยาวชนและนักเรียนกับโลกของความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาไม่เพียงแต่เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่การจัดการศึกษายังให้ผู้เรียนสามารถกลายเป็นบุคลากรที่สมบูรณ์แบบในทุก ๆ ด้านตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือกล่าวอีกอย่างคือการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วย “ดี เก่ง มีสุข” ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) แต่การจะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) เป็นโจทย์สำคัญสำหรับทุกภาคส่วนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้บริการสถานศึกษา เพราะถือว่าเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ เนื่องจากสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวแทนสถาบันทางสังคม (ปรารภ หลงสมบูรณ์, 2552) การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า สามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ดังนั้น ในการเตรียมเด็กไทยสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledgebased Society) จึงต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้เกิดขึ้นเพื่อที่จะทำให้มีการแก้ปัญหของเด็กไทยให้เกิดขึ้นอย่างเต็มตามศักยภาพและมีแนวคิดแบบใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้นั้น คือทรัพยากรทางการศึกษา (พัชนียา หานะพันธ์, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาวาสกี และทอมอล (เบญจภา เบญจธรรมธร, 2560) ที่พบว่า ปัญหาปัจจัยด้านบุคลากรคือการขาดแคลนครูผู้สอนในหลักสูตรต่าง ๆ และการขาดเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ เป็นข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้านก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญามีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาจึงเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วม การวางแผน การประสานงาน การกำหนดนโยบาย การใช้ทรัพยากรตลอดจนการติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา จึงส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ (เมตต์ การ์ณิจิต, 2553)

โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล 2 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียน ทั้งหมด 247 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงโปว์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ทั้งนี้โรงเรียนบ้านยางครกได้จัดให้มีที่พักสำหรับนักเรียนบ้านไกลและจากพื้นที่ถิ่นดารามาพักอาศัยที่โรงเรียน จึงต้องมีการนำงบประมาณมาใช้ในการดูแลนักเรียนพักนอนเพิ่มเติม โดยงบประมาณที่โรงเรียนได้รับมา คืองบประมาณจากส่วนกลางที่จัดสรรมาเพื่อการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งอัตราค่าจ้างที่คอยสนับสนุนการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านยางครก จึงได้จัดการเรียนการสอนด้านทักษะอาชีพแก่นักเรียน เช่น การเลี้ยงไก่ การปลูกผักไร้สาร การเลี้ยงปลา การถักโครเชต์ การทำขนมและเครื่องดื่ม เพื่อให้ นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตัวเอง และสร้างรายได้ในระหว่างเรียน แต่ทั้งนี้โรงเรียนบ้านยางครกก็ยังขาดทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกต่อการบริหาร ทำให้การพัฒนาโรงเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เนื่องจากปัญหาคือ ขาดการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การระดมทรัพยากรเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาจึงทำได้น้อย จากการศึกษาและสอบถามชุมชนพบว่า ชุมชนมีความสนใจ

ในการจัดการศึกษาและมีความพร้อมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (โรงเรียนบ้านยางครก, 2563)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารที่สำคัญที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980) โดยทั้งนี้ ทับทิม แสง อินทร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาผลการวิจัย พบว่า ทำให้ครูเกิดความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน เกิดการร่วมกำหนด วัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจใน การตัดสินใจ มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจ กัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับชาอุณี เหมือนโพธิ์ทองและนภดล เจนอักษร (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของงาน และความมีอิสระในการปฏิบัติงานตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สติวณิตย์ เชษชัยภูมิ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ขนาดเล็ก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การสร้างความร่วมมือ การมีความไว้วางใจและสร้างการยอมรับ ทำให้เกิดกระบวนการระดมทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้นุคลากรมีความไว้วางใจกัน มีเป้าหมายในการทำงาน มีอิสระในการปฏิบัติงาน มีความผูกพัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอกมก้อย จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งงานวิจัยนี้เกิดจากความต้องการของชุมชนและสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการบริหารในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่สถานศึกษาสามารถพึ่งพาตนเองได้ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสและสิทธิทางการศึกษา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชนและตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. โรงเรียนบ้านยางครกสามารถดำเนินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้องค์ความรู้ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาต่อไป ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านยางครกเกิดความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา
3. สถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนบ้านยางครกได้แนวทางในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรในโรงเรียนบ้านยางครก คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร รวมประชากรทั้งหมด 15 คน ศึกษาในเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านยางครก 8 คน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 คน ผู้เชี่ยวชาญ 6 คน รวม 34 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ

(Cohen and Uphoff, 1980) ซึ่งได้สรุปหลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและติดตามผล เพื่อนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ 4M คือ เงิน บุคลากร กระบวนการจัดการ และอุปกรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง แนวทางการดำเนินงานสนับสนุน การขับเคลื่อน การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการสถานศึกษา ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงานภายนอกทั้งรัฐและเอกชนเข้าร่วมในกระบวนการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจระหว่างโรงเรียนบ้านยางครก กับชุมชนยางครก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและบรรลุดุติประสงค์อย่างเดียวกัน โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในโรงเรียนบ้านยางครก ตำบลยางเปียง อำเภอมก้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 5

2. ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ ได้แก่ คน (Man) คือบุคลากรของโรงเรียนบ้านยางครกและบุคลากรในพื้นที่ ชุมชนบ้านยางครก เงิน (Money) คือ การจัดการงบประมาณที่เหมาะสมในการจัดส่งเสริม การเรียนรู้ด้านอาชีพของโรงเรียนบ้านยางครก วัสดุ (Materials) คือ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพของโรงเรียนบ้านยางครก การจัดการ (Management) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพของโรงเรียนบ้านยางครก

3. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน ทรัพยากรทางการศึกษาใน 4 ด้านคือ 1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานภายนอกทั้งรัฐและเอกชน มาประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ในด้านการจัดการเรียน การสอนอาชีพ การจัดหาครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมออกแบบแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา โครงการ การจัดหางบประมาณและการหาวิธีการระดมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนร่วมคือ ครูผู้สอน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ร่วมกัน จัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน ภายนอกทั้งรัฐและเอกชน ร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และส่งเสริมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาชีพ ศึกษาในเทศที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมแนะนำการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ที่มีส่วนร่วมคือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ร่วมกันรับชมผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพของนักเรียนโดยการจัดงานเปิดบ้านวิชาการ การแข่งขันศิลปหัตถกรรม และรวมถึงการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุง ผู้ที่มีส่วนร่วมคือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คุรุภูมิปัญญา หน่วยงานภายนอกทั้งรัฐและเอกชน ร่วมกันเสนอแนะข้อปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ร่วมเสนอแนะทางการแก้ไข และเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป

4. การส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมที่ส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก ซึ่งแบ่งเป็นรายวิชาเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงปลา รายวิชาการฉีกโคเช่ รายวิชาการทอผ้ากระเหรี่ยง รายวิชาการทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถนำไปต่อยอดในการดำรงชีวิตและศึกษาต่อ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ในประเด็นสำคัญซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 หัวข้อหลัก ๆ เพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา
3. สภาพและบริบทของโรงเรียนบ้านยางครก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง วิธีการบริหารของผู้บริหารที่แสดงพฤติกรรมการบริหารและรูปแบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกระดับทั่วองค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในภาระงานและหน้าที่บริหาร

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยส่วนที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร การมีส่วนร่วมการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กุสตาโว (Gustavo, 1992) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่ หรือความรับผิดชอบในบางสิ่งของแต่ละบุคคลในกระบวนการต่าง ๆ

วรรณภา ใจเย็น (2564) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วม

คิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกัน ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติร่วมกันให้มีคุณภาพสูงที่สุด นอกจากนี้ยัง เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือ ทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมาย ของสถานศึกษา

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการ บริหาร แบบประชาธิปไตยที่บุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ขององค์กร โดยรูปแบบการบริหารในปัจจุบัน ได้แก่ การปรึกษาหารือ กลุ่มคุณภาพ ระบบ ข้อเสนอแนะ และระบบ ส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็น ลักษณะเน้นการกระจายอำนาจให้สมาชิก ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจใน การปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องมีข้อมูล สารสนเทศที่สนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจเป็นการให้ ความ สำคัญกับสมาชิก ในการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการ ประเมินผล แก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร

สมยศ นาวิการ (2554) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการของการ ให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหาร ที่สำคัญที่สุด ซึ่งอยู่บน พื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจ หน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้า กับผู้ได้บังคับบัญชาพวกเขา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วนร่วม เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการ ตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัส ปัญหาหรือแสดงความห่วงใย

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณและอินตา ศิริวรรณ (2560) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร แบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนา งานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงที่สุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วน เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม การที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้มีการเข้าไปมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้กิจการของหน่วยงานหรือองค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม (Participative Management) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในบรรดานักบริหารองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงาน มากขึ้น ซึ่งแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการ พัฒนาชนบทว่า การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับประชาชน 4 ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร มีส่วนในการดำเนิน โครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรม เป็นการเฉพาะ มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนาและมีส่วนในการ ประเมินโครงการ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

ไคท์ เดวิส (Keith Davis, 1981) รูปแบบการมีส่วนร่วมของเดวิส (Davis) ทั้ง 6 แบบสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบริหารแบบปรึกษาหารือ (Consultative Management) เป็นการบริหารที่ฝ่ายบริหารปรึกษาหารือที่จะตัดสินใจ โดยฝ่ายบริหารจะกระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาคิดในประเด็นที่ตนเองต้องการปรึกษา แต่โดยทั่วไปมักกระตุ้นให้คิดในแง่มุมที่สนับสนุนความคิดของตนเอง หลังจากนั้นจึงตัดสินใจ การบริหารแบบนี้ผู้บริหารมักจะไม่นำทุกเรื่องมาปรึกษาหารือกับผู้ได้บังคับบัญชา แต่จะสร้างบรรยากาศให้เป็นบรรยากาศของการปรึกษาหารือ ซึ่งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารลักษณะนี้คือ การที่ฝ่ายบริหารควรยอมรับความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง และผู้ได้บังคับบัญชา จะได้เห็นว่าความคิดของพวกเขาเป็นสิ่งที่มียุทธประโยชน์

รูปแบบที่ 2 การบริหารแบบประชาธิปไตย (Democratic Management) เป็นการบริหารที่ใช้ความคิดจากกลุ่มให้เป็นประโยชน์ โดยให้ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แต่ละคนมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้น (One Man-One Vote) การตัดสินใจมาจากมติของกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนมีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นและโน้มน้าวคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามผู้บริหารแบบประชาธิปไตยอาจใช้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามความเห็นของกลุ่มได้กรณีที่ความเห็นนั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของ หน่วยงาน

รูปแบบที่ 3 การบริหารแบบคณะกรรมการ (Work Committees) เป็นการบริหารที่นำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนางาน เช่น บริษัทต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ต้องการลดค่าใช้จ่ายในการผลิต ต้องการลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานลง เป็นต้น ปัญหาและความต้องการเหล่านี้สามารถใช้การบริหารแบบคณะกรรมการเข้ามาปรับปรุงแก้ไขได้ โดยการตั้งคณะกรรมการให้มีหน้าที่ศึกษาหา วิธีการในการแก้ไขปรับปรุง โดยปกติคณะกรรมการจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและพนักงานแต่ก็อาจ เป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยคณะกรรมการอาจเป็นคณะกรรมการกลุ่มเล็ก ๆ หรือคณะกรรมการคณะใหญ่ที่ให้ คนงานทุกคนร่วมเป็นคณะกรรมการ ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง ตัวอย่างของ คณะทำงาน ได้แก่ คณะทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงาน คณะทำงานกลุ่มควบคุมคุณภาพ คณะทำงานเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น

รูปแบบที่ 4 การบริหารแบบให้ข้อเสนอแนะ (Suggestion Programs) เป็นการบริหารที่มุ่งใช้ความเห็นของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน โดยคนงานเขียนข้อเสนอแนะลงในแบบฟอร์มและส่งให้ฝ่ายบริหาร เช่นส่งไว้ที่กล่องรับข้อเสนอแนะ วิธีการนี้หน่วยงานจะได้ความคิดและวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนางานของหน่วยงานได้ โดยผู้เป็นเจ้าของ ความคิดจะได้รับรางวัลตอบแทน

รูปแบบที่ 5 การบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง (Middle Management Committees) เป็นการบริหารที่ใช้พลังความร่วมมือจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง โดยผู้บริหารระดับกลางฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมกันศึกษาปัญหาของหน่วยงานและเสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหานั้น

วิธีการนี้จำเป็นจะต้องให้กลุ่มของผู้ศึกษาได้รับข้อมูลต่าง ๆ อย่างเต็มที่และไม่ถูกควบคุมจากผู้บริหารที่สูงกว่า การศึกษาปัญหาที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง รอบคอบระมัดระวัง ก่อนที่จะเสนอความคิดไปสู่การปฏิบัติ

รูปแบบที่ 6 การบริหารแบบร่วมมือเป็นกรรมกรบริหาร (Codetermination) เป็นการบริหารที่ยินยอมให้ตัวแทนของฝ่ายคนงานเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารด้วย สำหรับอัตราส่วนของตัวแทนจากฝ่ายคนงานนั้น ไม่ตายตัว บางประเทศอาจกำหนดให้มีอัตราส่วน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการบริหาร บางประเทศก็กำหนดจำนวนไว้แน่นอนว่าให้มีตัวแทนเพียง 2 คนเท่านั้น แต่บางประเทศก็กำหนดไว้ถึงกึ่งหนึ่งของกรรมการบริหาร

ซชกิน (Sashkin, 1982) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) มีความหมายถึงการที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชาหรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและ ประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in Problem Solving) เป็นความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนา ปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in Change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง วิเคราะห์และแปรความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหขององค์การ

สวอนสเบิร์ก (Swanaburg, 1996) ได้แบ่งองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อย หากได้รับ

การยอมรับไว้วางใจจาก ผู้บริหาร ช่วงเวลาในการให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารงานควร จะได้รับการควบคุมจาก ผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารจะให้โอกาสเท่าที่ เป็นไปได้ ผู้บริหารที่ให้อำนาจ และให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถ และข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน แนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมีคือความไว้วางใจ (Trust) คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมรู้จักงานของตนดีกว่าใคร ๆ ทุกคนสามารถที่จะยอมรับความรับผิดชอบ ในการบริหารงาน ถ้าความรับผิดชอบจะทำให้ ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความคิด สร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์กร

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงาน ต้องการ ความผูกพันที่จะปฏิบัติ ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรม แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสิทธิภาพ ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุทิศหา ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความ ผูกพันที่จะปฏิบัติโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) ความขัดแย้งเป็น ความต้องการหลักหรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง การร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมจะขจัด ความขัดแย้งที่ เกิดขึ้น เพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทาง เดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถ ที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยการร่วมกันประชุมปรึกษา (Conference) การประชุม ปรึกษาจะเป็นการทำทหาย ความสามารถของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนทำให้มี ความเห็นสอดคล้องกัน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความอิสระต่อความ รับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงาน ของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ในการ ตัดสินใจในการทำงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับการทำงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจ ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความ รับผิดชอบที่ตนได้รับ

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบมีการวางแผนทำงาน ร่วมกันเป็นทีมส่งผลประสิทธิภาพขององค์กรทำงาน ซึ่งฝ่ายบุคคลผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจ มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายไม่มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตาม ประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม บุคคลผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลาย ทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยบุคคลผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กร การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีม อาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผน ตามกระบวนการมีส่วนร่วม ของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานขององค์กร บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

เศรษฐภูมิ เกชาวารี (2558) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดความรู้สึกสมัครสมานสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับภายในองค์กร
2. ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
3. สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ทำให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีมีการกระจายงานอย่างเหมาะสมตามความรู้ความสามารถ
4. เป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร เนื่องจากการบริหารงานที่มุ่งเน้นรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
5. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

6. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

7. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่ เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ทำให้การบริหาร หรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา มีความหลากหลาย เป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์

2. ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียแก่องค์กรได้

3. เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4. ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

ประสาร พรหมณา (2553) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการดังนี้

1. ก่อให้เกิดการระดมความคิด ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่าการคิดและตัดสินใจเพียงคนเดียว

2. ลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีที่สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. ทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การได้รับความไว้วางใจกัน และการให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2. เป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงาน ทุกคนมีความเสมอภาคกัน

3. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น

4. ลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ดีขึ้น

5. นิเทศ ติดตามงานด้วยตนเองกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยและแก้ปัญหาให้ผู้ปฏิบัติงาน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพ

6. มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น

7. ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ

8. เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

9. การทำงานเป็นทีมจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกัน เพิ่มแรงจูงใจและความคิดริเริ่มในการทำงาน

10. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร

11. ลดการขาดงาน

12. เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานเพิ่มการเรียนรู้ในงาน ให้มากขึ้น

13. สร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้ปฏิบัติงาน

14. ได้รับความคิดใหม่ ๆ ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

15. แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถในการทำงาน

16. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารคือต้องการให้บุคลากรเป็นมืออาชีพในการทำงานนั้น ๆ

17. ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงาน

18. สร้างความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กร จากการใช้ทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

19. ลดการทำงานนอกเวลาให้น้อยลง

20. ลดต้นทุนในการบริหารจัดการให้น้อยลง

21. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกร่วมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร การปรับตัวและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพ

แอนโทนี (Anthony, 1978) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการดังนี้

ประการที่ 1 ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพ

ที่เคยชิน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับ การเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

ประการที่ 2 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและผู้บริหารกับสหภาพแรงงาน ราบรื่นขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่าง ๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่าง ๆ ออกมาทำให้ความไม่พอใจเหล่านั้นได้เข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน และลดความสูญเสียต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงานหรือการทำงาน ไม่เต็มประสิทธิภาพ

ประการที่ 3 ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงานทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเอง และรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนใน หน่วยงานส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

ประการที่ 4 ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหาร พนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหาร ลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหาก็สามารถดำเนินไปได้โดยตรงไปตรงมา

ประการที่ 5 ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงาน และมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด และการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจ หน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

ประการที่ 6 ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกัน ทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจ ทำให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

ประการที่ 7 ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไป มักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสาร จากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

ประกาศที่ 8 ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงาน เข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการทำงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญ ในการบริหารองค์การอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหาร มีอิสระในความคิดและขั้นตอนการทำงาน ตลอดจนสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ปฏิบัติ เกิดความรู้สึกร่วมกันและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์การ ส่งผลให้หน่วยงาน องค์การนั้น มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จรัส อติวิทยากรณ์ (2555) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา สาเหตุ และความต้องการ
2. การร่วมคิดค้นหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา
3. การร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน

4. ร่วมกันปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน และประเมินผล
5. ร่วมกันปรับปรุง แก้ไข เพื่อป้องกันไม่ให้อีกเกิดขึ้นในองค์กรอีกต่อไป

พินสุดา สิริรังศรี (2556) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมมีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

1. ร่วมคิด โรงเรียน/แหล่งเรียนรู้จัดทำประชาคม ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาร่วมกัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

2. ร่วมตัดสินใจ เมื่อมีกิจกรรมใดที่ต้องฟังความเห็นและตัดสินใจร่วมกันที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียของผู้เรียนและประชาชน ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีการตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชน

3. ร่วมวางแผนกำหนดให้มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันตามการจัดทำประชาคมทั้งแผนกลยุทธ์แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการและมีการกำหนดโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนร่วมกัน

4. ร่วมดำเนินการเมื่อมีการมอบหมายการดำเนินงานใด ๆ ของโรงเรียนที่เกิดจากการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามภารกิจบทบาทหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน

5. ร่วมรับผิดชอบ เมื่อมีการทำกิจกรรมที่ต้องดำเนินการและผลของการดำเนินงานทั้งด้านบวกและด้านลบ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะมีการรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน โดยไม่ทอดทิ้งให้เป็นปัญหาของผู้ใดผู้หนึ่ง

6. ร่วมแก้ปัญหา เมื่อมีปัญหาอันเกิดจากการบริหารจัดการหรือการทำงาน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีการหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกัน เพื่อให้การทำงานลุล่วงด้วยดี

7. ร่วมติดตามประเมินผล ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน

8. ร่วมชื่นชมผลสำเร็จ เมื่อเกิด ผลผลิต ผลลัพธ์มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน

ผู้ศึกษาได้สรุปขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ด้านในการดำเนินงานในโรงเรียนของการทำวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน คือ การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา สาเหตุ ความต้องการ และการร่วมคิดค้นหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ มีการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามภารกิจหน้าที่กำหนดให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา กำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ปัญหาดูหาทรัพยากรที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหา

3. การมีส่วนร่วมประเมินผล คือ มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน

4. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ คือ ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน

สรุปได้ว่าขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุตลอดจนความต้องการ

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การแสดงความคิดเห็น รวบรวม การประชุม ข้อมูลและตัดสินใจ เป็นต้น
4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การทำงาน
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
6. การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่บุคลากรทางการศึกษางบประมาณ เพื่อการศึกษาทรัพยากรในห้องเรียน สื่อทางการศึกษา อาคารสถานที่ และเวลา อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการจัดการศึกษา (การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, 2557)

นันทนา ทวีชาติ (2562) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resource Management) คือ การจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ บุคลากรทางการศึกษางบประมาณ เพื่อการศึกษาทรัพยากรในห้องเรียน สื่อทางการศึกษาอาคาร สถานที่ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการจัดการศึกษา ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยนำเข้าที่นำมาใช้ในจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการจัดการศึกษา และพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

2. ทรัพยากรทางการศึกษา

ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา

รพีพรรณ ปัญญา (2564) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 2 ประการ คือ 1. ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (In Kind) คือ ทรัพยากรในห้องเรียน ชุมชน ทรัพยากรทางปัญญา ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม เครื่องแต่งกาย ครุภัณฑ์ 2. ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (In Cash) คือ งบประมาณจากรัฐบาล เอกชน หน่วยงานภายนอก สถานศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษา เงินบริจาค

นันทนา ทวีชาติ (2562) เป็นตัวกลาง หรือตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินไปได้และมีบทบาทต่อกิจกรรม หรือการดำเนินการกิจของสถานศึกษา ทั้งด้านของปริมาณ และคุณภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้ให้ความหมายทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง ทรัพยากรที่ไม่ใช่เงิน (Non-Financial Resources) และทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) ในความหมายแรก ทรัพยากรที่ไม่ใช่การเงินครอบคลุมปัจจัยหลัก ๆ คือ ที่ดิน แรงงาน เงิน และการประกอบการ ทรัพยากรทางการศึกษาจึงรวมถึงบุคลากร ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

พรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษามี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ทรัพยากรด้านงบประมาณ 3) ทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ 4) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สังเวียน มาลาทอง (2556) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษานั้นมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานขององค์กรว่ามีแนวทางการดำเนินการอย่างไร และจะต้องใช้อะไรบ้างเป็นตัวประกอบในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรสารสนเทศและทรัพยากรการบริหารจัดการประเภทของทรัพยากรการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรทางบุคคล หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ของนักเรียนที่มีความสามารถ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่น ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ ฯลฯ
2. ทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่มีประโยชน์ ต่อการบริหารการศึกษา เช่น ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ลำคลอง พืช สัตว์
3. ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สถานที่ราชการ สถานที่ประกอบการ บ้านเรือน โสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ศูนย์วัฒนธรรม วัด โบสถ์
4. ทรัพยากรทางสังคม หมายถึง ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
5. ทรัพยากรทางการเงิน หมายถึง ทรัพยากรในรูปการเงินทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม เพื่อสนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ผู้ศึกษาได้ประมวลสรุปประเภทของทรัพยากรทางการศึกษาได้แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมทางด้านการศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก วัสดุ อุปกรณ์
3. ทรัพยากรการเงิน
4. ข้อมูลสารสนเทศ

3. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ขอบข่ายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ครอบคลุมทั้งบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณเพื่อการศึกษา ทรัพยากรในท้องถิ่น สื่อทางการศึกษา อาคารสถานที่ และเวลา จะได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านี้ตามลำดับไป

3.1 การบริหารบุคลากรทางการศึกษา

การบริหารบุคลากรทางการศึกษา เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคล ในหน่วยงานทางการศึกษา นับตั้งแต่การสรรหามูลค่ามาปฏิบัติงาน การบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนาบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงานไปจนถึงการพิจารณาให้บุคคลพ้นจากงาน

ขอบข่ายของการบริหารบุคลากรโดยทั่ว ๆ ไปการบริหารบุคลากรแบ่งออกเป็น 4 ด้านใหญ่ดังนี้

3.1.1 การวางแผนและกำหนดอัตราค่าจ้างบุคลากรทางการศึกษา

3.1.2 การนิเทศงานและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

3.1.3 การสรรหาและเลือกสรรบุคลากรทางการศึกษา

3.1.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้บุคลากรทางการศึกษาพ้นจากงาน

3.2 การบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษา

การบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษา เป็นการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามรายการและแผนงาน หรืองานที่ฝ่ายบริหารได้อนุมัติงบประมาณมาใช้จากภาครัฐ เพื่อป้องกันการรั่วไหลของเงินงบประมาณแผ่นดินโดยวิธีการอนุมัติเงินประจำงวด การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบ การใช้จ่ายเงิน รวมตลอดถึงการรายงานผลต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อนั้น ๆ

3.3 การบริหารอาคารสถานที่

อาคารและสถานที่ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอน เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้ได้โรงเรียนที่ดีการวางแผนพัฒนาอาคาร และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นักวิชาการด้านศึกษาปัจจุบันมองภาพรวมของโรงเรียนเป็นอุทยานทางการศึกษา โดยเป็นที่เก็บเกี่ยววิชาความรู้และเป็นสถานที่พักผ่อนในท่ามกลางความสะอาดสบาย ความงดงาม คล้ายสวนสาธารณะ

3.4 การบริหารเวลาในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

ในสมัยก่อนไม่มีใครคิดว่า “เวลา” เป็นเรื่องสำคัญและไม่มีการวิจัย แต่ปัจจุบัน มีการวิจัยพบว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่แตกต่างไปจาก คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ เพราะเวลาไม่สามารถซื้อขาย เช่า หยิบยืมเก็บรักษาไว้ทำให้มากขึ้น สร้างขึ้นมาใหม่ หรือเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เราทำได้กับเวลาก็คือ การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสรุปว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจะมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดได้จะต้อง มีการกำกับติดตามการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้าน เพื่อให้มีทรัพยากรให้นำไปใช้อย่างเพียงพอ และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

นันทนา ทวีชาติ (2562) การการบริหารทรัพยากรนั้นมีหลักการกว้าง ๆ คือ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในที่นี้จะนำไปใช้กับการบริการบุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ

4.1 ระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) หรือในชื่ออื่นว่า ระบบขุนเลืง เล่นพวก สืบสายโลหิตแลกเปลี่ยน ชอบพอเป็นพิเศษ อาทิ รับบุคคลที่เป็นพวกเดียวกันเขาทำงานหรือให้ความดีความชอบกับพวกเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถ จัดห้องพักอย่างดีให้กับพวกเดียวกัน เป็นต้น

4.2 ระบบคุณธรรม (Merit System) ท่านผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงระบบคุณธรรมไว้หลากหลายชื่อ เช่น ระบบคุณวุฒิ ระบบความดี ระบบความรู้ความสามารถซึ่งมีหลักสำคัญ 4 ประการดังนี้

4.2.1 หลักความเสมอภาค (Equality) คือ ให้โอกาสบุคคลเข้าทำงานเสมอภาคกัน ให้ความเสมอภาคที่จะได้รับค่าตอบแทน ให้ความเสมอภาคที่จะได้รับการฝึกอบรม เป็นต้น

4.2.2 หลักความสามารถ (Competence) อาทิ จะพิจารณาความดีความชอบดูที่ความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นสำคัญ

4.2.3 หลักความมั่นคงในอาชีพ (Security) อาทิ การได้รับความคุ้มครองในการทำอาชีพโดยไม่ถูกกดดันแก่ง เป็นต้น

4.2.4 หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Political Neutrality) อาทิ ไม่เปิดโอกาสให้ใช้อิทธิพลทางการเมืองเข้าแทรกแซงในการรับบุคคลเข้าทำงานหรือพิจารณาความดีความชอบ เป็นต้น

รพีพรรณ ปัญญา (2564) กล่าวว่า หลักในการการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่กระตุ้นให้สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวจึงกำหนดหลักการสำคัญ ดังนี้

1. หลักความเป็นธรรม (Equity) คือ การไม่คำนึงถึงพรรคพวกหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือให้สิทธิประโยชน์แก่กลุ่มใดเป็นพิเศษ

2. หลักความเสมอภาค (Equality) คือ การบริหารทรัพยากรต้องถือหลักความเสมอภาคอย่างเคร่งครัด ต้องมีความเสมอภาคในด้านคุณภาพและความเสมอภาคในด้านโอกาส

3. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ การใช้เวลาอย่างรวดเร็วใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และยังเกิดประโยชน์สูงสุด

4. หลักความพอเพียง (Adequacy)

5. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ผู้อื่นมีส่วนในการบริหารงานร่วมกัน

6. หลักเสรีภาพ (Freedom of Choice) คือ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น มีอิสระทางความคิดและการปฏิบัติงานแต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

7. หลักการปฏิบัติงานได้จริง (Practicality) คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน และสามารถนำงานนั้นมาลงมือปฏิบัติได้จริง

การระดมทรัพยากรทางการศึกษา

1. แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

รพีพรรณ ปัญญา (2564) สรุปแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1. ประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา

2. เสนอแผนงานและโครงการในการระดมทรัพยากร

3. สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งช่วยสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

4. ขอความร่วมมือและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับทราบทั้งถึงในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

5. จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐบาล บุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถานประกอบการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

6. ประชาสัมพันธ์ผลงานของครูและนักเรียนและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนเพื่อสร้างความศรัทธาและความสัมพันธ์ที่ดีให้กับชุมชน

7. ใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้จากการระดมทรัพยากรให้สอดคล้องกับโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งประกอบด้วย พัฒนาระบบงบประมาณบัญชีส่วนกลาง พัฒนาระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินภาพ ประสิทธิภาพ เป็นต้น

10. เมื่อมีเหตุการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน โรงเรียนสามารถปรับ ตัดหรือลด การเก็บ เงินระดมทรัพยากรได้

สตีเวนส์ เชชชัยภูมิ (2564) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา คือ การดำเนินการ หรือกิจกรรมให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งที่เป็นเงินหรือไม่ใช่เงิน มีกลยุทธ์ที่จำแนก ได้เป็น 2 ประเด็น คือ 1) ด้านบุคคล ผู้บริหารที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ เป็นที่ยอมรับและศรัทธา รวมถึงผู้ปฏิบัติ ที่ให้ความร่วมมือและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี 2) ด้านการจัดการ การควบคุมกำกับติดตามและองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีดังต่อไปนี้ 1) เป้าหมายของการระดมทรัพยากร 2) ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา 3) แหล่งทรัพยากร 4) เป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ 5) การจัดการระบบการทำงาน 6) การประชาสัมพันธ์ 7) งบประมาณและ 8) ความโปร่งใส

จันทิมา อังษะสวัสดิ์ (2556) กล่าวว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการ บริหารการศึกษา เป็นวิธีการปฏิบัติที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่ง ทรัพยากรสนับสนุนและลงทุนในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็น ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน บุคลากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งยังรวมถึงการบริหารจัดการ ที่เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพต่อคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

สังเวียน มาลาทอง (2556) กล่าวว่า แนวทางในการระดมการศึกษามีความสำคัญ อย่างยิ่ง การดำเนินการระดมทรัพยากรต้องทำให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเน้นบุคคล ครอบคลุม ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการและสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีบทบาทในการระดมทรัพยากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544) ได้กล่าวว่า การระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการระดมทรัพยากรทางการศึกษาด้วยการพัฒนาโดยความร่วมมือในการบริหารโรงเรียน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

พิณสุดา สิริธรรังศรี (2561) กล่าวว่า แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้แก่ การเพิ่มการเปลี่ยนสถานะของโรงเรียนเป็น โรงเรียนที่มีความอิสระจากรัฐและองค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น การเพิ่มประสิทธิภาพทางการบริหารจัดการและการลดความเหลื่อมล้ำ ของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณด้วยความเสมอภาค ในประเทศที่พัฒนาแล้วการจัดระบบ

และโครงการความช่วยเหลือทั้งทางวิชาการและเงินจากองค์กรต่างประเทศและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศกำลังพัฒนา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษานั้น จะต้องมีความเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนที่ก่อให้เกิดประโยชน์และพัฒนาการศึกษา โดยอาจจะเกิดในรูปแบบของทรัพยากรที่เป็นเงิน หรือทรัพยากรที่เป็นบุคคล มีการนำทรัพยากรที่ได้ไปใช้ตรงวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด สามารถตรวจสอบได้

2. ความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

นุสรา คำดี (2558) ได้ประมวลสรุปความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้สถานศึกษาดำเนินการเรียนการสอนหรือพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และได้ผลตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
2. เป็นการช่วยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ
3. เป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา
4. เป็นตัวกลางหรือตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินไปได้
5. มีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินการกิจของสถานศึกษาทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ

3. องค์ประกอบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

สตีเวนตี เซซซิงกูมิ (2564) กล่าวว่า องค์ประกอบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษามีดังต่อไปนี้ 1) เป้าหมายของการระดมทรัพยากร 2) ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา 3) แหล่งทรัพยากร 4) เป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ 5) การจัดการระบบการทำงาน 6) การประชาสัมพันธ์ 7) งบประมาณ และ 8) ความโปร่งใส

จันทิมา อัสชะสวัสดิ์ (2558) กล่าวว่า เพื่อให้สถานศึกษามีการวางแผนที่คำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเหล่านี้ให้ครบถ้วน จะได้นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จึงขออธิบายเพิ่มเติมในแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

1. กรณีของการระดมทรัพยากร (The Case for Support) การระดมทรัพยากรถือเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของสถานศึกษา ว่าต้องการจะระดมทรัพยากรในเรื่องใด เพราะเหตุใด เพื่อให้ผู้สนับสนุนพิจารณา

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) ภาวะผู้นำซึ่งมีหลายคุณลักษณะที่สอดคล้องสนับสนุนให้การระดมทรัพยากรประสบความสำเร็จ เช่น ความมุ่งมั่นอุทิศตนเพื่อความเจริญก้าวหน้า

ของสถานศึกษา การมีมนุษยสัมพันธ์สูง ทักษะการสื่อสารดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการจูงใจหรือดึงดูดความสนใจให้เกิดการมีส่วนร่วมเหล่านี้ เป็นต้น

3. แหล่งทรัพยากรสนับสนุน (Support Sources) สถานศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรหรือแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาไว้ให้เป็นหมวดหมู่ค้นหาได้อย่างสะดวก

4. เป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ (Goal) เป้าหมายเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญต่อการกำหนดทิศทางและวิธีการรณรงค์ขอรับการสนับสนุน รวมทั้งเป็นการกำหนดแรงจูงใจให้เกิดการรับรู้ เพื่อการตัดสินใจของผู้ให้การสนับสนุน

5. ระบบการทำงาน (Organization) การจัดระบบงานระดมทรัพยากรเป็นองค์ประกอบที่สร้างความสำเร็จ ในการทำงานระดมทรัพยากร โดยเฉพาะในการจัดทีมทำงาน และมีกระบวนการบริหารที่ดี

6. การประชาสัมพันธ์ (Public Relationship) การประชาสัมพันธ์ที่ดี มีวิธีการที่เหมาะสม จะช่วยให้การระดมทรัพยากรประเภทนั้น ๆ ได้รับการสนับสนุน

7. งบประมาณ (Budgets) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อนำความช่วยเหลือเข้ามาสู่สถานศึกษา ที่มีคณะทำงานช่วยกันหลายฝ่าย ดังนั้นการปฏิบัติงานที่คล่องตัวจึงไม่ควรตั้งงบประมาณออกมาแล้วให้คณะทำงานเป็นผู้เสียสละทุกอย่างเอง เพราะการจัดงบประมาณให้กับการดำเนินงานอย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จของการระดมทรัพยากรได้

8. ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และ โปร่งใส (Accountability) หัวใจของการระดมทรัพยากร เพราะถือเป็นการสร้างความศรัทธา เชื่อมมั่นต่อผู้สนับสนุน และจะมีผลต่อเนื่องให้เกิดการสนับสนุนที่ยั่งยืนต่อไป

พิณสุดา สิริธรรังศรี (2562) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง การมีบุคคล องค์กรและหน่วยงานสนับสนุน การบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการประสานงานที่ดี ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4. รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

พินสุดา สิริธรรังศรี (2562) พบว่า เป็นรูปแบบและแนวทางการดำเนินการด้วยแนวคิดให้ได้มาซึ่งทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาด้วยความเสมอภาค มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ด้วยหลักและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วน บนพื้นฐานของการศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชน เพื่อการศึกษาทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและประเมินผล และร่วมชื่นชมผลสำเร็จ หลักการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้หลักการ กระจายความรับผิดชอบ หลักความเชื่อถือ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน หลักการประชาสัมพันธ์ และหลักการติดตาม ตรวจสอบ รายงานผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 4.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา
- 4.2 การนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 4.3 สร้างโอกาส และความเสมอภาคให้กับผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
- 4.4 สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 4.5 ก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. ประโยชน์ของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีดังนี้

- 5.1 มีทรัพยากรทั้งเป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน เกิดการพัฒนาในด้านกิจกรรม การสร้างองค์ความรู้
- 5.2 เกิดนโยบายในการระดมทรัพยากรที่ชัดเจน เป็นแนวทางการระดมทรัพยากรได้อย่างคล่องตัว
- 5.3 มีการวางแผนทางที่ครอบคลุมทั้งระบบ ทั้งด้านแนวคิด หลักการ วัสดุอุปกรณ์ บุคคล กลุ่มบุคคลและองค์กรหรือหน่วยงานสนับสนุนการระดมทรัพยากร
- 5.4 การทราบถึงองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นข้อมูลที่สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

การจัดการศึกษาด้านอาชีพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการศึกษา เพื่อเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญ

และสมรรถนะที่เกิดกับตัวนักเรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันโดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน และทักษะจำเป็นสำหรับอาชีพเข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาทั้งด้านการทำงาน และการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญในด้านต่าง ๆ การสร้างเสริมประสบการณ์ อาชีพ มุ่งให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในอาชีพ (Career Awareness) ได้สำรวจอาชีพ (Career Exploration) และการเตรียมตัวสู่อาชีพ (Career Preparation) และเป็นแนวทางในการปฏิบัติสู่การได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริงจากสถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้ เพื่อการพัฒนา ประเทศไปสู่ Thailand 4.0 โดยผู้บริหาร ครูและแนวมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือ กับบุคคล/องค์กร/หน่วยงานในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างเสริมประสบการณ์ในสถานที่ การทำงานจริง นอกจากการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียนตามที่ ได้กล่าวมาข้างต้น แล้วนั้นยังมีทักษะหรือความชำนาญที่อาจไม่เกี่ยวข้องกับความชำนาญในงาน ด้านใดด้านหนึ่งโดยตรงแต่เป็นตัวผลักดันให้การทำงานประสบความสำเร็จและก้าวหน้า ที่เรียกกัน ว่าทักษะจำเป็นสำหรับอาชีพ (Soft Skills) ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยส่งเสริมให้การทำงานช่วยสนับสนุน เกี่ยวกับการทำงาน ทำให้คนนั้น ๆ มีลักษณะที่เอื้อต่อการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะจำเป็นสำหรับอาชีวดังกล่าว อาจกล่าวได้มีความสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่นักเรียนจะต้องมีติดตัวก่อนจบการศึกษาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านยางครก

วิสัยทัศน์ (Vision)

ในปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านยางครก มุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะในการดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ห่างไกลยาเสพติด ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

พันธกิจ (Missions)

1. ยกระดับคุณภาพด้านผู้เรียน
2. ยกระดับคุณภาพกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ยกระดับการเรียนการสอนที่เป็นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ยกระดับคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน

เป้าประสงค์ (Gold)

1. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการโดยใช้การเรียนเป็นฐาน

3. ครู มีการยกการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเชื่อมโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

4. โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

“สุภาพ ซื่อสัตย์ มีวินัย”

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

“เปิดโอกาสทางการเรียนรู้ ควบคู่คุณธรรม”

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนบ้านยางครก ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลยางเปียง อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2520 โดยมีนายสำราญ พญาเรือน ร่วมกับนายพะเน ภูเงิน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านสมัยในนั้น พร้อมราษฎรหมู่บ้านยางครก พร้อมใจกันสร้างอาคารชั่วคราวขึ้นโดยมีพื้นที่ จำนวน 2 แปลง แปลงที่ 1 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 96 ตารางวา ทิศตะวันตก จรดถนนอมก้อย – แม่ตั้น ทิศใต้ จรดป่าสงวนแห่งชาติ แปลงที่ 2 มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 59 ตารางวา ทิศเหนือจรดถนนเข้าหมู่บ้าน ทิศตะวันออก จรดหมู่บ้านยางครก

ในปี พ.ศ. 2521 ทางราชการได้อนุมัติงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ ป. 1 จำนวน 4 ห้องเรียน เป็นเงิน 271,000 บาท บ้านพักครู 1 หลัง เป็นเงิน 50,000 บาท

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านยางครก เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 11 ห้องเรียน โดยมี นางสาวปราณี กายอด เป็นผู้อำนวยการ มีนักเรียนทั้งหมด 216 คน แยกเป็น นักเรียนชาย 125 คน นักเรียนหญิง 91 คน มีเขตพื้นที่บริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านยางครก และบ้านเหล่าปลาทุ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทั้งหมด 19 คน แยกเป็น ชาย 3 คน หญิง 12 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน ครูธุรการ 1 คน อัตราครูตาม จ. 18 มี 14 อัตรา

สภาพชุมชน

ทางภูมิศาสตร์

หมู่บ้านยางครกตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอมกน้อยมีระยะทางห่างจากตัวอำเภอ 14 กิโลเมตร โรงเรียนบ้านยางครก มีเนื้อที่ จำนวน 2 แปลง แปลงที่ 1 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 96 ตารางวา แปลงที่ 2 มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

1. ทิศเหนือ	จรดถนนเข้าหมู่บ้าน
2. ทิศใต้	จรดป่าสงวนแห่งชาติ
3. ทิศตะวันออก	จรดหมู่บ้านยางกรก
4. ทิศตะวันตก	จรดถนนอมก๋อย – แม่ต๋น

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยรวม พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นภูเขาและเป็นเนินระหว่างภูเขามิที่ราบระหว่างภูเขา ที่ใช้เป็นการเกษตรกรรม มีป่าไม้ล้อมรอบโดยตลอด พื้นที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นพื้นที่ป่าอยู่ล้อมหมู่บ้าน ซึ่งเป็น ไม้เบญจพรรณและป่าสนเขา เป็นพื้นที่สูงติดกับที่ทำกินของราษฎร

ส่วนที่ 2 เป็นที่ราบเชิงเขาเป็นเนื้อที่ที่ราษฎร ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำกินภาคเกษตรกรรม ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ โดยทั่วไปจัดว่ามีสภาพภูมิอากาศที่ดี ปราศจากมลภาวะทางอากาศ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าไม้ ทำให้อากาศไม่ร้อนจัดในฤดูร้อนและอากาศหนาวจัดในฤดูหนาวมีความชื้นสูงจึงมีฝนตกชุกในฤดูฝน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 20 องศาเซลเซียส

ประชากร

ประชากรในพื้นที่ เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงมี จำนวน 712 หลังคาเรือน

เศรษฐกิจ

เนื่องจากสภาพชุมชนของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ประชากรมีรายได้น้อย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรและรับจ้างทั่วไป รายได้โดยเฉลี่ยต่อคน ประมาณ 3,000 บาท ต่อปี จึงไม่เพียงพอต่อการบริโภคเป็นสาเหตุให้ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน

การคมนาคม

การคมนาคมสามารถติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านที่ใกล้เคียงกันได้โดยมีถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ซึ่งถนนภายในหมู่บ้านมีทั้งถนนคอนกรีตและถนนลูกรัง

ระยะทาง

โรงเรียนบ้านยางกรก อยู่ห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 194 กิโลเมตร ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประมาณ 104 กิโลเมตร ระยะทางติดต่อระหว่างหมู่บ้านมีดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อหมู่บ้านดง ตำบลอมก๋อย ระยะทาง 14 กิโลเมตร
ทิศใต้	ติดต่อหมู่บ้านยางเปียง ตำบลยางเปียง ระยะทาง 4 กิโลเมตร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับป่าใช้สอยของชุมชน
ทิศตะวันตก	ติดต่อหมู่บ้านเหล่าปลาทุ ตำบลยางเปียง ระยะทาง 7 กิโลเมตร

การเดินทาง

การเดินทางเข้าหมู่บ้านยางครก จะต้องอาศัยการเดินทางผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เส้นทางจากอำเภออมก๋อย ผ่านหมู่บ้านหลิม บ้านดง ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร
2. เส้นทางจากตำบลแม่ตั้น ผ่านเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าทางนอน บ้านมุเซอ บ้านยางเปียง รวมระยะทาง 58 กิโลเมตร

การสื่อสาร

การสื่อสารภายในหมู่บ้านใช้ภาษากะเหรี่ยงในการติดต่อสื่อสารกัน และใช้ภาษาคำเมืองติดต่อกับหมู่บ้านใกล้เคียง

การสาธารณสุข

มีระบบน้ำประปาภายในหมู่บ้านซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณและดูแลรักษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลยางเปียง โดยสูบน้ำขึ้นมาในถังพักน้ำ แล้วทำการเปิดปิด 2 วันต่อครั้ง ในฤดูร้อนและฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนจะหยุดการจ่ายน้ำเพราะประชาชนส่วนใหญ่จะเก็บกักน้ำจากน้ำฝนไว้ใช้

วัฒนธรรมพื้นบ้าน

ลักษณะการตั้งเรือนของหมู่บ้านยางครก จะตั้งบ้านอยู่ตามที่ราบเขา แต่ละบ้านที่เป็นชนพื้นราบจะมีลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงลักษณะการแต่งกายของชนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จะมีลักษณะการแต่งกายที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง

ลักษณะการแต่งกายของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเสื้อผ้าที่ใช้ใส่ในชีวิตประจำวันจะเป็นฝีมือการทอผ้าของผู้หญิงในครอบครัว โดยจะใช้เวลาวางจากการทอมา ทำสวน รับจ้าง มาทอผ้าส่วนมากจะเป็นการทอผ้าเพื่อใช้ของสมาชิกในครอบครัวมากกว่าที่จะขายสีของเสื้อผ้าที่นิยมใส่ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงคือ สีแดง

ขนบธรรมเนียมประเพณีอีกอย่างหนึ่งที่เป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านโดยทั่วไปของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง คือ การช่วยเหลือกันของคนในหมู่บ้าน โดยไม่มีการบังคับเป็นไปด้วยความเต็มใจ อีกทั้งยังมีประเพณีเลี้ยงผีปู่ย่า และประเพณีปีใหม่ (จะจัดขึ้นในเดือนมีนาคมของทุกปี) และประเพณีสืบชะตาของหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี

ความปลอดภัย

เนื่องจากพื้นที่ในตำบลยางเปียง อำเภอมกนัย ประกอบไปด้วยชนหลายเผ่า ทั้งชนพื้นที่ราบและชาวเขา ในภาวะปัจจุบัน เศรษฐกิจฝืดเคือง ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาการว่างงานก็คือ การลักเล็กขโมยน้อย เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก อีกทั้งชาวบ้านก็ช่วยกันสอดส่องดูแลทำให้ความปลอดภัยทางด้านนี้มีมากพอสมควร ปัญหาทางด้านธรรมชาติก็มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากเป็นภัยที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ สัตว์ร้ายที่จะแก้ไขได้ เช่น น้ำท่วมสะพานระหว่างหมู่บ้านทำให้สะพานชำรุดใช้การไม่ได้ชั่วคราว อีกทั้งถนนเกิดการทรุดตัวเป็นร่องลึกหรือเกิดการลื่นล้มจากถนนลูกรังที่แฉะแฉะเนื่องจากฝนตก ซึ่งภัยดังกล่าวต้องช่วยกันระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นร้ายแรงเท่านั้น ส่วนปัญหาทางด้านสุขภาพของทางโรงเรียนบ้านยางครก เด็กนักเรียนทุกคนจะได้รับการดูแลรักษาเบื้องต้นจากทางโรงเรียนก่อนที่จะส่งไปให้การรักษาที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ

สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนรอบโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนกะเหรี่ยง มีประชากรประมาณ 800 คน อาชีพหลักของชุมชนคือ ทำนาทำไร่ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่รู้จักโดยทั่วไปคือปีใหม่มะเหรี่ยง ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่จบการศึกษาก่อนจบมัธยมศึกษา รายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 4,000 บาทต่อคนต่อปี

โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน โรงเรียนมีการคมนาคมสะดวกบุคลากรมีความรู้ความสามารถแต่มีข้อจำกัด คือ อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้ปกครองชุมชนไม่ให้ความสนใจสนับสนุนช่วยเหลือด้านการศึกษาเท่าที่ควร

ภาระงาน, ปริมาณงาน

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านยางครก ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนมี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านยางครก และโรงเรียนปฏิบัติงานตามแผนงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านนโยบายและแผน และด้านบุคลากร ให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเน้นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปผลการศึกษาสถานภาพของสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านยางครกมีปัจจัยภายในที่เข้มแข็งมีความพร้อมและปัจจัยภายนอกเป็นโอกาสที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา เป็นภาวะที่เหมาะสมในการกำหนดกลยุทธ์เชิงรักษาสถานภาพ โดยดึงจุดแข็งที่มีอยู่มาปรับใช้อย่างเต็มที่และมีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค สภาพแวดล้อม

ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ในขณะที่โรงเรียนมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ จึงควรเลือกดำเนินงานที่กำลังดำเนินการอยู่โดยปรับปรุงให้ดีขึ้นและใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง สร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

ข้อมูลนักเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2563) ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
อนุบาล 2	6	5	11
อนุบาล 3	14	8	22
รวม อนุบาล	20	13	33
ประถมศึกษาปีที่ 1	12	6	18
ประถมศึกษาปีที่ 2	15	7	22
ประถมศึกษาปีที่ 3	8	9	17
ประถมศึกษาปีที่ 4	18	12	30
ประถมศึกษาปีที่ 5	13	6	19
ประถมศึกษาปีที่ 6	15	16	31
รวม ประถมศึกษา	81	56	137
มัธยมศึกษาปีที่ 1	11	8	19
มัธยมศึกษาปีที่ 2	8	8	16
มัธยมศึกษาปีที่ 3	5	6	11
รวม มัธยม	24	22	46
จำนวนนักเรียนทั้งหมด	125	91	216

1. จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 216 คน
2. จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน
3. มีนักเรียนที่มีความบกพร่องเรียนร่วม 21 คน

4. มีนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ - คน
5. มีนักเรียนปัญญาเลิศ - คน
6. มีนักเรียนต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ - คน
7. จำนวนนักเรียนต่อห้อง (เฉลี่ย) 20 คน
8. สัดส่วนครู : นักเรียน = 15 คน
9. จำนวนนักเรียนที่ลาออกกลางคัน (ปัจจุบัน) - คน
10. สถิติการขาดเรียน / เดือน 10 วัน

โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนบ้านยางครกจัดการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในระดับปฐมวัย และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยโรงเรียนได้จัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546		
ช่วงอายุ	อายุต่ำกว่า 3 ปี	
	อายุ 3-5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	❖ ด้านร่างกาย ❖ ด้านอารมณ์และ จิตใจ ❖ ด้านสังคม ❖ ด้านสติปัญญา	❖ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ❖ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ❖ ธรรมชาติรอบตัว ❖ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปฐมวัย

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจึงกำหนด โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

กำหนดเวลาเรียน

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้กำหนดระยะเวลาเรียน 1 ปี

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้กำหนดระยะเวลาเรียน 1 ปี

ทั้งนี้ได้จัดระยะเวลาเรียน 1 ปี : 200 วันในแต่ละวันใช้เวลา 4 – 5 ชั่วโมง

ตารางที่ 2.3 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก พุทธศักราช 2563

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา		
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120	120	120
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120	120	120
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	100	100	100	120	120	120	160	160	160
สังคมศึกษา	80	80	80	80	80	80	120	120	120
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40	40	40	40
สุขศึกษาและพลศึกษา	40	40	40	80	80	80	80	80	80
ทัศนศิลป์ ดนตรี	40	40	40	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพ	20	20	20	40	40	40	40	40	40
ภาษาต่างประเทศ	120	120	120	80	80	80	120	120	120
รวมเวลาเรียน(พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880	880	880
รายวิชาเพิ่มเติม	120	120	120	80	80	80	200	200	200
รวมเวลาเรียน(เพิ่มเติม)	120	120	120	80	80	80	200	200	200

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา		
	ตอนต้น						ตอนต้น		
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3
กิจกรรมพัฒนา									
ผู้เรียน	40	40	40	40	40	40	40	40	40
1. แนะนำ/ด้าน	40	40	40	40	40	40	40	40	40
ทฤษฎี	40	40	40	40	40	40	40	40	40
2. ลูกเสือ-เนตรนารี									
3. จริยธรรม									
4. กิจกรรมเพื่อ									
สังคมและสาธารณะ									
ประโยชน์									
รวมกิจกรรมพัฒนา									
ผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120
รวมเวลาเรียน									
ทั้งหมด	1,080	1,080	1,080	1,040	1,040	1,040	1,200	1,200	1,200

หมายเหตุ: กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์บูรณาการในกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมรภัค ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมผู้ให้

ข้อมูลทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันและการไว้วางใจกัน

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดังนี้

- 1) การไว้วางใจกัน ส่งเสริมการยอมรับและเชื่อถือใน ความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่น ไว้วางใจผู้ร่วมงาน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้บริหารให้ ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน
- 2) ความยึดมั่นผูกพัน ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ
- 3) การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้วยการเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาการ ดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล โดยใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน
- 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสผู้ร่วมงาน ได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการ ปฏิบัติงานของทีมงาน เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

พจนารถ วาดกลิ่น (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนในสำนักงานเขต บางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ และที่มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์
- 2) การดำเนินงานด้าน วิชาการโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ งานประกัน คุณภาพการศึกษาและที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ งานบริหาร วิชาการ
- 3) ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ

พบว่า ที่มีระดับความสัมพันธ์ กันสูงที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการดำเนินงานด้านวิชาการ และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์กับงานประกันคุณภาพการศึกษา

สิริกร ทิตยวงษ์ (2556) ได้ทำการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารแบบ คณะทำงาน ด้านการบริหารแบบประชาธิปไตย ด้านการบริหารแบบคณะกรรมการบริหาร ระดับกลาง และด้านการบริหารแบบร่วมเป็นกรรมการบริหาร 2) การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการวางแผนงาน วิชาการ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง แบบปรึกษาหารือและ แบบให้ข้อเสนอแนะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

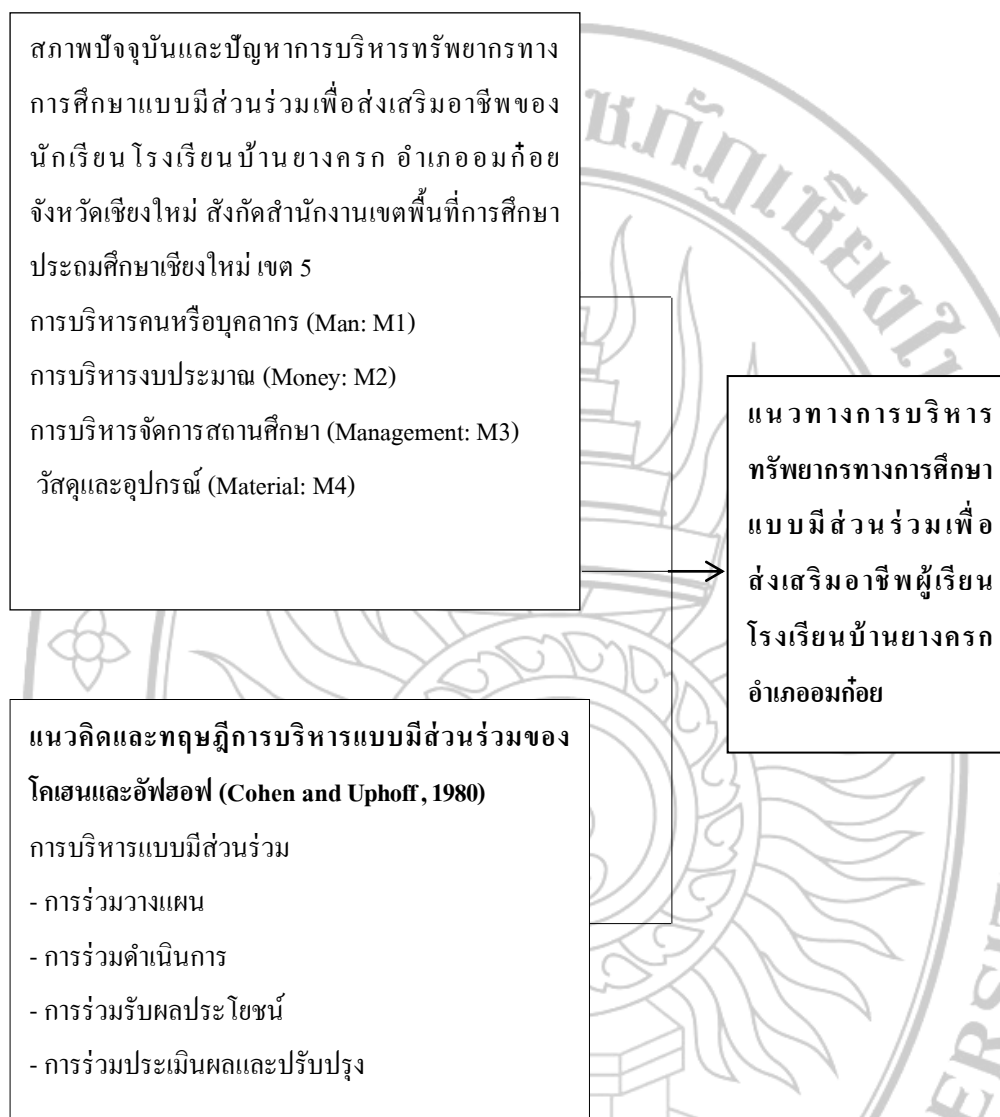
รัชนิดา นิลมณี (2554) ผู้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้แนวคิดของสแวนส์เบิร์ก (Swansburg) และงานวิชาการใช้การบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กัน ในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์ที่คล้อยตามกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงทุกคู่กับงาน วิชาการของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลสรุปของการวิจัย ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสระแก้ว ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการ พนักงานราชการและครูอัตราจ้าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน มีระดับการปฏิบัติสูงสุด และที่มีระดับ ต่ำที่สุด คือ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ศึกษาจากเอกสาร วารสาร หนังสือ และงานวิจัย ซึ่งจะเป็นข้อมูลสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อการวิจัย โดยสอดคล้องกับเรื่องที่ทำ ซึ่งได้จำแนกเป็นหัวข้อที่สำคัญต่าง ๆ โดยได้นำแนวคิดจากนักวิชาการหลายท่านซึ่งให้แนวคิดที่แตกต่างหลากหลายตามลำดับเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะต้องมี การกระจายอำนาจ การให้อำนาจในการตัดสินใจ ความไว้วางใจกัน การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ความผูกพันต่อกันและ รู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน และการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะมีส่วนในการเข้ามาบทบาทในการบริหารสถานศึกษาหลายด้าน เช่น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้ศึกษามีการออกแบบวิธีดำเนินการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนบ้านยางครก คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมประชากรทั้งหมด 15 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัด

เชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านยางครก 8 คน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน รวม 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก

อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

2.2 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980) ใช้สำหรับคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านยางครก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน เพื่อนำมากำหนดเป็น ข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาและร่างข้อคำถามเพื่อสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและต้องการในของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมขอบเขตและนิยามศัพท์ พร้อมทั้งตรวจสำนวนภาษาที่ใช้ (ดังแสดงในภาคผนวก ก)

4) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

(1) นางพิชญภา พิโรแสงจันทร์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

(2) นายปิยะ อินตะคำ ศึกษาธิการศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรปรุฬห์ วิชาอักษรวิทย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม และการใช้ภาษา เพื่อความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น (ดังแสดงในภาคผนวก ก)

5) ผู้ศึกษาทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 1.00 (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ง)

3.2 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน ดังนี้

1) นำข้อมูลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากแบบสอบถามที่ทำการศึกษาจัดทำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2) นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการในแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

3) นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเสนอแนวทางการความต้องการในแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความต้องการในแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเห็นชอบในการนำไปใช้ประชุมเชิงปฏิบัติการ (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ค)

5) นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทราบถึงความต้องการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยการใช้แบบสอบถาม

1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางครก และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองในช่วงวันที่ 2-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ข)

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่า สมบูรณ์เรียบร้อย จึงนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก ดังนี้

1) ผู้ศึกษากำหนดข้อคำถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

2) ผู้ศึกษาขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางครก เพื่อขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครุ ภูมิปัญญาในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ข้อมูล

3) ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน ครุภูมิปัญญา จำนวน 2 คน ร่วมประชุมระดมสมองเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านยางครก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้ศึกษาจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้วิธีการบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 17.30 น. ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

5.1 ข้อมูลที่ได้จากสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านยางครก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) แปลความหมายของแบบประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึงมีการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงมีการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึงมีการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึงมีการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึงมีการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

พิจารณาข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 ลงมาถือว่ามีปัญหาที่ควรปรับปรุงแก้ไข

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านยางครกเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) ผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) คัดเลือกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 ลงมาหรืออยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าประเด็นเหล่านั้นควรต้องมีการนำมาสร้างแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก

5.2 ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการประชุมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 การศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนบ้านยางครก คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านยางครก จำนวน 8 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน รวม 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.1 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยก(ร่าง)แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980) โดยผู้มีส่วนร่วมได้แก่ ผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน ศิษยานุเทศ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านยางครก จำนวน 8 คน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 2 คน

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์(ร่าง)แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยผู้มีส่วนร่วมได้แก่ ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศิษยานุเทศ์ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา 1 คน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3.1.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ทำการศึกษาลแล้ว (ร่าง) เป็นหัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.2 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ค)

3.1.3 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.4 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเห็นชอบในการนำไปใช้ประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.5 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ค)

3.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3.2.1 นำข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ทำการศึกษตามขั้นตอนที่ 3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ (ร่าง) เป็นหัวข้อและกำหนดการสนทนากลุ่ม

3.2.2 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการสนทนากลุ่มการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

3.2.3 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเห็นชอบในการนำไปใช้สนทนากลุ่ม

3.2.5 นำ (ร่าง) หัวข้อและกำหนดการสนทนากลุ่ม ใช้เพื่อเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 (ดังแสดงในตารางภาคผนวก ค)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดำเนินการดังนี้

4.1 การยก (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

4.1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางครก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ข)

4.1.2 ผู้ศึกษาได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่ได้จากการคัดเลือกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 หรืออยู่ในระดับปานกลาง ลงมาร่วมกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.1.3 ผู้ศึกษาและสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมร่วมกันจัดทำ (ร่าง) แนวทาง

4.2 จัดสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์ร่างแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

4.2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ไปยังผู้เชี่ยวชาญ (ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ข)

4.2.2 ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน ศึกษาพิเศษ 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย 1 คน ร่วมประชุมเพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้ศึกษาจัดการสนทนากลุ่มโดยใช้วิธีการบันทึกการสนทนากลุ่ม

ในวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2566 เวลา 10.00-12.00 น. ด้วยตนเอง ณ โรงเรียนวัดน้ำบ่อหลวงซึ่งผู้เข้าร่วมจำนวน 6 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยมีรายชื่อดังนี้

1. นางอำไพ มณีวรรณ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านขุนตื้นน้อย อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. นายกิตติพันธ์ ปันแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีจอมทอง อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
3. นายวรสิทธิ์ ยาวีลาศ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
4. นายศิวพล ชมชื่น ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

ศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย

1. นายธีรวัช ปัญญาแจ้ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรปรุฬห์ วิชาอักษรวิทย์ ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยก (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครกอำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอ ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 สภาพปัญหาและ (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

สภาพปัญหาจากการใช้แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ด้านการบริหารบุคคล (Man) 1. ขาดการนำครูภูมิปัญญาบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมในการจัดการเรียนการสอนอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม 2. ขาดการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชื่นชม ร่วมรับความดีชอบ ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ	1. ขาดการเปิดโอกาสให้ครูภูมิปัญญาเข้ามามีบทบาทในการร่วมจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 2. ขาดความชัดเจนในด้านการจัดวางตัวบุคคลเพื่อใช้จัดการเรียนการสอน ตามความถนัดของตัวบุคคล	1. การร่วมวางแผน 1.1 วางแผนการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนอาชีพ และวางแผนในการอบรม เชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรด้านอาชีพ 1.2 วางแผนกำหนดตำแหน่งบุคลากรเพิ่มเติมจากต้นสังกัดจากชุมชน และหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษา 2. การร่วมดำเนินการ 2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย 2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ 2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
		2.4 สร้างความตระหนักในการเห็นความสำคัญด้านอาชีพและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 3. การร่วมรับผลประโยชน์ 3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม 3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน 3.3 ชุมชนมีความเห็นชอบในหลักสูตรทักษะอาชีพ 4. การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน 4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนอาชีพ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
2. ด้านการบริหารงบประมาณ 2.1 โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพไม่เพียงพอ 2.2 โรงเรียนมีขาดการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ 2.3 กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน 2.4 โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใสตรวจสอบได้	2.1 โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายเพื่อส่งเสริมอาชีพให้นักเรียน แต่ ขาดการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เป็นจุดเด่น 2.2 ขั้นตอนการเบิกงบประมาณมาใช้ มีเวลานานและยุ่งยาก	การร่วมวางแผน 2.1 โรงเรียนต้องมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพโดยสอบถามความต้องการของแต่ละอาชีพ 2.2 โรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดให้แต่ละ โครงการดำเนินการเบิกงบประมาณตามความเป็นจริงตามระเบียบการเบิกงบประมาณ 2.3 วางแผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณ 2.4 ร่วมวางแผนเพื่อสรรหางบประมาณจากภายนอกเข้ามาสนับสนุน การร่วมดำเนินการ 2.1 ครู คณะกรรมการสถานศึกษามีความเห็นในการขออนุมัติแผนปฏิบัติการเพื่อขอใช้งบประมาณประจำปี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
		2.2 ครู เป็นผู้กำหนดงบประมาณในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีพ 2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณโดยผ่านระบบ บัญชีและการเงินพัสดุของโรงเรียน 2.4 ครูเป็นผู้จัดทำโครงการระดมงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสอนอาชีพ การร่วมรับผลประโยชน์ 2.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบในการใช้งบประมาณ 2.2 ครูมีความพึงพอใจในการกำหนดงบประมาณ การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 2.1 ครู มี ส่วน ร่วม ใน การ ตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงาน 2.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ 3.1 โรงเรียนยังขาดการสำรวจ ความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ ตามความจำเป็นของแต่ละงาน อาชีพ 3.2 โรงเรียนยังขาดการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้ เพียงพอต่อความต้องการของ ทุกฝ่าย 3.3 โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ใน การจัดการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมอาชีพไม่เพียงพอ 3.4 โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุด ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยแต่ ไม่มีความต่อเนื่อง	3.1 โรงเรียนบ้านยางครกเป็น โรงเรียนที่ต้องการพัฒนา ด้านอาชีพ ดังนั้นควรมีการ นำเอาวัสดุอุปกรณ์เพื่อ ตอบสนองความต้องการใน การจัดการเรียนอย่างเพียงพอ 3.2 โรงเรียนควรมีการจัดหา และขอวัสดุอุปกรณ์ ทั้งจาก ทางชุมชน หน่วยงานเพื่อ นำมาช่วยให้นักเรียนมี เครื่องมือในการเรียนอาชีพ มากขึ้น	การร่วมวางแผน 3.1 วางแผนการสำรวจความ ต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความ จำเป็นของแต่ละงานอาชีพตาม ความต้องการ 3.2 วางแผนการระดมแสวงหา วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความ ต้องการของผู้เรียน 3.3 วางแผนการใช้งบประมาณ เพื่อดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุด การร่วมดำเนินการ 3.1 ครูสำรวจอุปกรณ์ที่จะใช้ใน การจัดการเรียนการสอนอาชีพให้ เพียงพอต่อความต้องการของ ผู้เรียน 3.2 จัดทำโครงการเพื่อระดม วัสดุอุปกรณ์ 3.3 สร้างความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อขอรับการ สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ 3.4 ครูและบุคลากรอื่น ๆ ร่วมกัน ตรวจสอบ วัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ใน สภาพพร้อมใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
		การร่วมรับผลประโยชน์ 3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบในการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ 3.2 ครูมีความพึงพอใจในการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ 3.3 นักเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนอาชีพอย่างเพียงพอ การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 3.1 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงการบริหารวัสดุอุปกรณ์
4. ด้านการบริหารจัดการ 4.1 โรงเรียนขาด การวางแผน ปฏิบัติตามแผน และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ 4.2 โรงเรียนขาด การประชุม เพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน 4.3 โรงเรียนขาด การใช้แบบ ประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม 4.4 โรงเรียนขาด การวิเคราะห์ ภาพรวมของการสอนอาชีพ	4.1 ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนได้มีการกำหนดโครงการและงบประมาณไว้ชัดเจน แต่งบประมาณที่วางไว้อาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ 4.2 ในการจะจัดการเรียนการสอนอาชีพควร สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ความต้องการและ ศึกษาดูแล 4.3 โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรให้เพียงพอหรือ ขอความร่วมมือจากผู้รู้เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการ	การร่วมวางแผน 4.1 ครู คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจกลยุทธ์ที่สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอาชีพให้มีความชัดเจน การร่วมดำเนินการ 4.2 ครู ผู้บริหาร ประสานความร่วมมือหน่วยงาน ชุมชน ผู้มีความเชี่ยวชาญ ด้านอาชีพ มาให้ความรู้และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สภาพปัญหาจากการใช้ แบบสอบถาม	สภาพปัญหาจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ	(ร่าง) แนวทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วม
เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการ ปรับปรุง 4.5 โรงเรียนขาด การนิเทศ การปฏิบัติงานด้านการสอน อาชีพอ่างต่อเนื่อง	สอนอาชีพเพื่อให้นักเรียน เกิดความชำนาญเฉพาะด้าน	4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ตรวจสอบติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตาม โครงการด้านการจัดการเรียนการ สอนอาชีพ และการปฏิบัติตาม โครงการ ให้มีความต่อเนื่อง สม่ำเสมอ การร่วมรับผลประโยชน์ 1. ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้การสอนอาชีพ และ ผลงานต่าง ๆ ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 1. ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง รายงานผลการติดตาม และประเมินผลการโดยการทำ กระบวนการ SWOT Analysis นำผลการวิเคราะห์มาใช้ปรับปรุง พัฒนาต่อไป

5.2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสนทนากลุ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอเป็นความเรียง

ผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์ร่างแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นดังนี้

5.2.1 ด้านการบริหารบุคคล โรงเรียนจะต้องมีการสร้างแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีการดึงภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้ทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอาชีพ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีการประเมินทั้งก่อนและหลัง การดำเนินการ และมีการติดตาม ตรวจสอบเพื่อให้ขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ โรงเรียนควรเพิ่ม งบประมาณตามโครงการ โดยการวิเคราะห์สภาพความต้องการปัญหา สาเหตุและความจำเป็น ของการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้มีความเหมาะสม ปรับปรุง พัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการด้านการจัดการเรียนการสอนงานอาชีพทุกปีการศึกษาถัดไป และควรกำหนดโครงการการจัดการเรียนการสอนอาชีพไว้ใน แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อเป็น การพัฒนาที่ต่อเนื่อง

5.2.3 ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนต้องทำการปรับปรุงแนวทาง เพื่อวางแผนประสานงานต้นสังกัดเพื่อขอจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ที่ยังไม่เพียงพอ สรรหาวัสดุอุปกรณ์ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อพัฒนางานอาชีพให้เหมาะสม รวมถึงการวางแผนจัดทำโครงการ เพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน วางแผนขอความร่วมมือจากหน่วยงาน ภายนอก และร่วมกันสะท้อนผลในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์

5.2.4 ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อดำเนินวางแผนการพัฒนา ปรับเปลี่ยนเพื่อให้โครงการเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน งานอาชีพ รวมถึงการทำหลักสูตรเชื่อมโยง จัดทำข้อตกลงด้านความร่วมมือกับสถานศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะเปิดเวที ในการร่วมแสดงความคิดเห็นให้กับทุกฝ่ายและมีการนำผลการประเมินใช้ในการปรับปรุงงาน ตามกระบวนการ PDCA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษานี้ ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก จำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	9	50
	หญิง	9	50
	รวม	18	100
2. ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	10	55.56
	ปริญญาโท	8	44.44

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
	ปริญญาเอก	-	-
	รวม	18	100
3. ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	1	5.56
	รองผู้อำนวยการ โรงเรียน	-	-
	ศึกษานิเทศก์	3	16.67
	ครู	14	77.78
	รวม	18	100
4. ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 1 ปี		
	1-4 ปี	5	27.78
	5-8 ปี	6	33.33
	9-12 ปี	4	22.22
	13-15 ปี	1	5.56
	มากกว่า 15 ปี	2	11.11
	รวม	18	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและหญิง จำนวนเท่ากัน จำนวนเพศชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 เมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งปัจจุบันพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งครู จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงาน 5-8 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์การทำงาน 1-4 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ประสบการณ์การทำงาน 9-12 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็น

ร้อยละ 22.22 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และ ประสบการณ์การทำงาน 13-15 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ คณะครูด้วยแบบสอบถามได้ผล ดังตารางที่ 4.2-4.5 และจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลกับคณะกรรมการสถานศึกษาและครูภูมิปัญญานำเสนอผลในเชิงคุณภาพ ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารบุคคล (Man)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการจัดประชุมวางแผนร่วมใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงาน โดยวางแผนบุคลากรได้เหมาะสมกับความถนัดด้านอาชีพ	3.72	0.57	มาก
2. โรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ	3.67	0.91	มาก
3. โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชื่นชม ร่วมรับความดีความชอบ ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ	3.39	0.78	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การปฏิบัติ
4. โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	3.67	0.59	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	3.61	0.16	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าโรงเรียนมีการจัดประชุมวางแผน
ร่วมใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงานโดยวางตัวบุคลากรได้เหมาะสมกับความถนัดด้านอาชีพ
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.57$) รองลงมาคือโรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ
บุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.91$) และด้านที่ต่ำสุดคือ
โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชั้นชมร่วมรับความดีความชอบผลการจัดการ
เรียนรู้อาชีพ ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.78$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงบประมาณ (Money)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ	3.33	0.84	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้	3.44	1.04	ปานกลาง
3. กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน	3.22	1.11	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การปฏิบัติ
4. โรงเรียนมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระบบงบประมาณ	3.61	1.09	มาก
5. โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้	3.39	1.29	ปานกลาง
เฉลี่ยโดยรวม	3.40	0.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\mu = 3.40$ $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านโรงเรียนมีการจัดซื้อ จัดจ้างตามระบบงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.61$, $\sigma = 1.09$) รองลงมาคือโรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ($\mu = 3.44$, $\sigma = 1.04$) และด้านที่ต่ำสุดคือด้านกิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.22$, $\sigma = 1.11$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ	3.06	1.06	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย	3.00	1.03	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ	3.22	1.06	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย	3.39	0.85	ปานกลาง
เฉลี่ยโดยรวม	3.17	0.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.17$ $\sigma = 0.10$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้าน โรงเรียนมีการดูแลซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.85$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ ($\mu = 3.22$, $\sigma = 1.06$) และด้านที่ต่ำสุดคือด้าน โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.00$, $\sigma = 1.03$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการ (Management)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=18)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ	3.50	0.86	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน	3.44	0.70	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการ เรียนการสอนด้านอาชีพที่ เหมาะสม	3.44	0.70	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง	3.50	0.79	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัด การสอนอาชีพ	3.67	0.97	มาก
6. โรงเรียนมีการวางแผน ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมด้านอาชีพ ไว้ในแผนปฏิบัติ การ แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	3.61	0.85	มาก
7. โรงเรียนมีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอน อาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.50	0.71	ปานกลาง
เฉลี่ยโดยรวม	3.52	0.10	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.52$ $\sigma = 0.10$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการสอน อาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.97$) รองลงมาคือด้านโรงเรียนมีการวางแผน ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมด้านอาชีพ ไว้ในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.85$) และด้านที่ต่ำสุดคือด้านโรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.70$) และด้านโรงเรียนมีการใช้ แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่ เหมาะสม ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.70$)

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้ผลดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man)

ในการบริหารด้านทรัพยากรบุคคลมีการวางแผนและจัดบุคลากรเพื่อการจัดการเรียน การสอนอาชีพ

“...ผู้บริหารมีการวางแผนในการจัดตัวบุคคลในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ให้ ครบทุกอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการส่งเสริมบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ ทักษะอาชีพ ในการจัดการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม นิเทศผลการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน อาชีพ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาในปีถัดไป ดังรายตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูมีชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนอาชีพเป็นของตนเอง...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ด้านการบริหารงบประมาณ (Money)

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารมีการวางแผน ด้านงบประมาณ โดยครู และบุคลากร มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานโครงการ ดังรายละเอียดผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...มีการวางงบประมาณ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการนำงบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ทั้งนี้ โรงเรียนยังมีการจัดสรรงบประมาณที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอนอาชีพ และแสวงหางบประมาณมาสนับสนุน มีการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณ มีการติดตามการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง

“...มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“... มีการจัดทำรายงานการดำเนินการใช้งบประมาณตามโครงการ ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material)

ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีแผนงานและโครงการในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ด้านการสอนอาชีพตามงบประมาณที่ได้รับ เพื่อใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอน

“...มีแผนงานและ โครงการเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...มีการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

นอกจากนี้โรงเรียนยังมีกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลตามกระบวนการ ด้านพัสดุ บัญชีและการเงิน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

“...มีกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม การตรวจรับวัสดุอุปกรณ์ตามกระบวนการด้าน
พัสดุ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...มีการประชุมหารือหรือรับผิดชอบกิจกรรม/โครงการเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข
ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ด้านการบริหารจัดการ (Management)

การบริหารจัดการพบว่ามีกระบวนการบริหารจัดการด้านการสอนอาชีพมีการจัดทำ
วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี

“...มีกระบวนการวางแผนการทำงาน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...มีการกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

รวมทั้งผู้บริหารยังส่งเสริมให้ครูและบุคลากรให้บูรณาการอาชีพในการจัดการเรียน
การสอน มีการประสานงานกับครูผู้สอน มีกระบวนการนิเทศติดตาม

“...มีการจัดเวทีในการแสดงผลงานให้กับนักเรียน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน
2565)

“...มีการสนับสนุนให้มีการนิเทศติดตามทั้งระบบ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน
อาชีพ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ตอนที่ 2.2 ปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

จากการศึกษาปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้ศึกษาทำการพิจารณาคัดเลือกประเด็นที่มีปัญหาคือมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการบริหารบุคคล			
1. โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมร่วมรับความคิดเห็น ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ	3.39	0.78	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ			
1. โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ	3.33	0.84	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	3.44	1.04	ปานกลาง
3. กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน	3.22	1.11	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้	3.39	1.29	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ	3.06	1.06	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย	3.00	1.03	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ	3.22	1.06	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย	3.39	0.85	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการ			
1. โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลอย่างเป็นระบบ	3.50	0.86	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน	3.44	0.70	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่ เหมาะสม	3.44	0.70	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง	3.50	0.79	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.50	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางกรก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยเลือกข้อที่มีปัญหาในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารบุคคล ได้แก่ การเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชั้นชมรมรับความดีชอบผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ

ด้านงบประมาณ ได้แก่ การวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ การดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน การใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้

ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ได้แก่ การสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ การระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ การดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน ปฏิบัติตามแผน และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ การประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน การใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม การวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง การนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาสภาพปัญหาโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ศึกษาได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้ผลดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man)

โรงเรียนยังขาดการมีส่วนร่วมในการดึง บุคลากร ผู้รู้ ครูภูมิปัญญา จากภายนอก และในชุมชนเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอาชีพในงานอาชีพท้องถิ่น ดังรายละเอียดจากผู้ให้ข้อมูลดังนี้

“...ที่ผ่านมายังขาดการเปิดโอกาสให้ครูภูมิปัญญาเข้ามามีบทบาทในการร่วมจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน

“...โรงเรียนยังไม่มีการนำเอาครูภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรมเข้ามาใช้ในการส่งเสริมอาชีพ อย่างชัดเจน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

อีกทั้งโรงเรียนยังไม่มีการจัดวางตัวบุคคลในการสอนทักษะอาชีพให้เหมาะสมกับความถนัด

“...ขาดความชัดเจนในการจัดวางตัวบุคคลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามความถนัดของตัวบุคคล...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money)

งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการจัดการเรียนอาชีพที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนยังมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ

“...โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายเพื่อส่งเสริมอาชีพให้นักเรียนแต่ ยังขาดการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เป็นจุดเด่น...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

รวมถึงการดำเนินการใช้งบประมาณยังเป็นไปด้วยขั้นตอนที่หลากหลาย

“...ขั้นตอนการเบิกงบประมาณมาใช้ มีเวลานานและยุ่งยาก...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material)

พบว่า ในการสำรวจวัสดุอุปกรณ์พบว่า วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพของโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอในแต่ละวิชา

“...ด้วยโรงเรียนบ้านยางครกเป็นโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาด้านอาชีพ ดังนั้นควรมีการนำเอาวัสดุอุปกรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการในการจัดการเรียนอย่างเพียงพอ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1

มิถุนายน 2565)

อีกทั้งยังขาดการระดมอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วย

“...โรงเรียนควรมีการจัดหา และขอวัสดุอุปกรณ์ ทั้งจากทางชุมชน หน่วยงานเพื่อนำมาช่วยให้นักเรียนมีเครื่องมือในการเรียนอาชีพมากขึ้น...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

4. การบริหารจัดการ (Management)

พบว่า ในการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการ และมีโครงการเพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีการประชุมเพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินงาน

“...ในแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน ได้มีการกำหนด โครงการและงบประมาณไว้ชัดเจน แต่งบประมาณที่วางไว้อาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...ในการจะจัดการเรียนการสอนอาชีพควร สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ความต้องการและศึกษาตลาด...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

แต่ทั้งนี้ยังขาดการวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียนและชุมชน มีการใช้งบประมาณที่ยังไม่เป็นไปตามความต้องการ ยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ

“...โรงเรียนควรจัดหา บุคลากรให้เพียงพอหรือ ขอความร่วมมือจากผู้รู้เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญเฉพาะด้าน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

“...โรงเรียนควรพูดคุยและร่วมปรึกษหานแนวทางความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียน...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางครก, ประชุมเชิงปฏิบัติการ, 1 มิถุนายน 2565)

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3.1 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาสภาพปัญหาทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จากตอนที่ 1 มาทำการวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาจัดทำแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จากการนำแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดำเนินการสนทนากลุ่มโดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ให้คำแนะนำดังนี้

3.1.1 ด้านการบริหารบุคคล

ด้านการบริหารบุคคล ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำโดยรวมดังนี้ ในด้านบุคคลโรงเรียนจะต้องมีการสร้างแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีการดึงภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้ทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอาชีพ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีการประเมินทั้งก่อนและหลังการดำเนินการและมีการติดตาม ตรวจสอบเพื่อให้ขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำโดยรวม ดังนี้ โรงเรียนควรเพิ่ม งบประมาณตามโครงการโดยการวิเคราะห์สภาพความต้องการปัญหา สาเหตุและความจำเป็น ของการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้มีความเหมาะสม ปรับปรุง พัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการด้านการจัดการเรียนการสอนงานอาชีพทุกปีการศึกษาถัดไป และควรกำหนดโครงการการจัดการเรียนการสอนอาชีพไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

3.1.3 ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์

ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำโดยรวม ดังนี้ โรงเรียนต้องทำการปรับปรุงแนวทางเพื่อวางแผนประสานงานต้นสังกัดเพื่อขอจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ที่ยังไม่เพียงพอ สรรหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อพัฒนางานอาชีพให้เหมาะสม รวมถึงการวางแผนจัดทำโครงการเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน วางแผนขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก และร่วมกันสะท้อนผลในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์

3.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำโดยรวม ดังนี้ โรงเรียนควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อดำเนินวางแผนการพัฒนา ปรับเปลี่ยนเพื่อให้โครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนงานอาชีพ รวมถึงการทำหลักสูตรเชื่อมโยง จัดทำข้อตกลงด้านความร่วมมือกับสถานศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ เปิดเวทีในการร่วมแสดงความคิดเห็นให้กับทุกฝ่าย และมีการนำผลการประเมินใช้ในการปรับปรุงงานตามกระบวนการ PDCA

3.2 จากนั้นผู้ศึกษาได้นำผลการสนทนากลุ่มมาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยมีการปรับปรุงแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้ตรงกับประเด็นสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรที่เกิดขึ้น จึงได้แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดังนี้

**ตารางที่ 4.7 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของ
ผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารบุคคล**

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
1. การร่วมวางแผน 1.1 โรงเรียนมีการวางแผนการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีพ และวางแผนในการอบรม เชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรด้านอาชีพ 1.2 โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดตำแหน่งบุคลากรเพิ่มเติมจากต้นสังกัด จากชุมชน และหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษา 2. การร่วมดำเนินการ 2.1 โรงเรียนจัดโอกาสให้บุคลากร ได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย 2.2 โรงเรียนเปิดโอกาสการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ 2.3 โรงเรียนดำเนินการบูรณาการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม 2.4 โรงเรียนสร้างความตระหนักในการเห็นความสำคัญด้านอาชีพและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 3. การร่วมรับผลประโยชน์ 3.1 โรงเรียนมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม 3.2 โรงเรียนมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน 3.3 ชุมชนมีความเห็นชอบในหลักสูตรทักษะอาชีพ 4. การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 4.1 โรงเรียนจัดประชุมเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 4.2 โรงเรียนจัดประชุมเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน 4.3 โรงเรียนจัดประชุมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนอาชีพและร่วมประเมินผลการดำเนินงาน

**ตารางที่ 4.8 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของ
ผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารงบประมาณ**

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
การร่วมวางแผน 1. โรงเรียนวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพโดยสอบถามความต้องการของแต่ละอาชีพ 2. โรงเรียนกำหนดแผนการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยกำหนดให้แต่ละโครงการดำเนินการเบิกงบประมาณตามความเป็นจริงตามระเบียบการเบิกงบประมาณ 3. วางแผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณ 4. ร่วมวางแผนเพื่อสรรหางบประมาณจากภายนอกเข้ามาสนับสนุน การร่วมดำเนินการ 1. โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นในการขออนุมัติแผนปฏิบัติการเพื่อขอใช้งบประมาณประจำปี 2. โรงเรียนเป็นผู้กำหนดงบประมาณในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีพ 3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณโดยผ่านระบบ บัญชี และการเงินพัสดุ ของโรงเรียน 4. โรงเรียนเป็นผู้จัดทำโครงการระดมงบประมาณจากแหล่งต่างๆเพื่อใช้ในการสอนอาชีพ การร่วมรับผลประโยชน์ 1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบในการใช้งบประมาณ 2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดงบประมาณ การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 1. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 2. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.9 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของ
ผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
การร่วมวางแผน 1. โรงเรียนมีการวางแผนการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพตามความต้องการ 2. โรงเรียนมีการวางแผนการระดมแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน 3. โรงเรียนมีการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุด การร่วมดำเนินการ 1. โรงเรียนสำรวจอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน 2. โรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อระดม วัสดุอุปกรณ์ 3. โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับ ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ 4. โรงเรียนและบุคลากรอื่น ๆ ร่วมกันตรวจสอบ วัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ การร่วมรับผลประโยชน์ 1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ใครมีส่วนร่วมการเห็นชอบในการเลือกใช้ วัสดุอุปกรณ์ 2. โรงเรียนมีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ การร่วมประเมินผลและปรับปรุง 1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงการบริหาร วัสดุอุปกรณ์

**ตารางที่ 4.10 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของ
ผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก ด้านการบริหารจัดการ**

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
การร่วมวางแผน 1. โรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ที่สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอาชีพให้มีความชัดเจน การร่วมดำเนินการ 2. โรงเรียนประสานความร่วมมือหน่วยงาน ชุมชน ผู้มีความเชี่ยวชาญ ด้านอาชีพ มาให้ความรู้ และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ 3. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศตรวจสอบติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตาม โครงการด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีพและการปฏิบัติตามโครงการ ให้มีความต่อเนื่อง สม่ำเสมอ การร่วมรับผลประโยชน์ โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอนอาชีพและ ผลงานต่าง ๆ ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การร่วมประเมินผลและปรับปรุง โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมเพื่อรับฟังรายงาน ผลการติดตามและประเมินผลโดยการทำกระบวนการ PDCA นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุง พัฒนาต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มุ่งศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

สรุปผลการศึกษา

สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประกอบด้วยทรัพยากรทางการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารบุคคล (Man) ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) และด้านการบริหารจัดการ (Management) ซึ่งแต่ละด้านจะประกอบด้วยการดำเนินงานตามกระบวนการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 สรุปเป็นรายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) พบว่า โรงเรียนมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดบุคลากรที่มีให้เหมาะสมกับงาน โดยวางตัวบุคลากรได้เหมาะสมกับความถนัดด้านอาชีพ เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณ

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ เป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) พบว่า โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการ ใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตาม แผนและประเมินผลตามระบบ มีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อาชีพของนักเรียน มีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม และวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง มีการนิเทศ การปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพ มีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบ

จากการศึกษาปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) พบว่าโรงเรียนยังขาดการนำครูภูมิปัญญา บุคลากร จากหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้บริหาร ได้ขาดการนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ ติดตาม มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงนโยบาย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) พบว่าในบางกิจกรรมมีงบประมาณยังไม่ เพียงพอ และยังมีบางกิจกรรม/โครงการที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการระบาดของ โรค จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ อีกทั้งขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กิจกรรมอาชีพให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) พบว่าการนำวัสดุ อุปกรณ์ไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนยังไม่เต็มประสิทธิภาพเนื่องจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ประกอบกับข้อจำกัดในการเข้าถึงของนักเรียนที่เป็นผลจากความขาดแคลนอุปกรณ์ใน ด้านการเรียนการสอนอาชีพ และบุคลากรขาดความชำนาญในการใช้ นอกจากนี้ยังพบว่าวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนและกำหนด แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารจัดการแต่ยังมีข้อจำกัด มีการประชุมเพื่อสะท้อนผล

ที่ไม่ต่อเนื่อง และการวิเคราะห์ภาพรวมของการจัดทำข้อมูลเพื่อจัดการเรียนการสอนอาชีพยังไม่มี ความชัดเจนและขาดการนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นข้อมูลที่สรุปจากการสนทนากลุ่มร่วมวิพากษ์ (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) ผู้บริหารต้องจัดประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีพโดยจัดประชุม วางแผนการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีพ และวางแผนในการอบรม เชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรด้านอาชีพนอกจากนี้ผู้บริหารควรมีนโยบายในการวางแผนกำหนดตำแหน่งบุคลากรเพิ่มเติมจากต้นสังกัดจากชุมชน และหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษา ในการช่วยจัดการเรียนการสอนประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอสนับสนุนด้านบุคลากร ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถสร้างความตระหนักในการเห็นความสำคัญด้านอาชีพและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมีการบูรณาการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม มีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม มีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานมีการจัดประชุมเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล มีการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) ผู้บริหารต้องวางแผนร่วมกับบุคลากรในการจัดทำโครงการและกิจกรรมในการส่งเสริมการสร้าง การจัดหา การใช้ การวัดประเมินผลโดยมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพโดยสอบถามความต้องการของแต่ละอาชีพ จัดสรรงบประมาณและกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน และระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงบประมาณ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) ผู้บริหารต้องร่วมกับบุคลากรในการวางแผนจัดทำโครงการและกิจกรรมการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี และดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ โดยการระดมทรัพยากรทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอและตรงกับความต้องการ มีความทันสมัย รวมทั้งการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนซ่อมแซม บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ด้านสื่อเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ จัดทำทะเบียนคุมวัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจนและมีที่เก็บ

อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี นำข้อเสนอแนะมาใช้ปรับปรุงพัฒนาต่อไป

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) ผู้บริหารต้องร่วมกับบุคลากรในการวางแผน จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ที่สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ให้มีความชัดเจน ผู้บริหารคอยประสานความร่วมมือหน่วยงาน ชุมชน ผู้มีความเชี่ยวชาญ ด้านอาชีพ มาให้ความรู้ และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสอนอาชีพและ ผลงานต่าง ๆ ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีการรายงานผลการติดตาม และประเมินผลการทำงาน โดยการทำการทบทวนการ PDCA นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงพัฒนาต่อไป

การอภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการบริหารบุคคล (Man) มีกระบวนการดำเนินงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการวางแผนและโครงสร้างที่ชัดเจน และส่งเสริมนโยบาย การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ รวมถึงสภาพวัฒนธรรมขององค์กรมีการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกัน ทุกคนมีการประชุมพูดคุย เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน เนื่องจากบุคลากรมีช่วงวัยที่ใกล้เคียงกันและมีแนวทางการทำงาน ที่ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เกตุมณี แชนบุญเรือง (2557) พบว่า ด้านการบริหารบุคคล เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ หากสถานศึกษา มีบุคลากรที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาก็จะมีคุณภาพ และการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นไปตาม หลักการบริหารโดยการนำกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลและกลุ่มบุคคล เพื่อให้งานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ คือมีการวางแผนการจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการติดตามที่เกี่ยวข้องกับงานของสถานศึกษา ด้วยความร่วมมือของคณะบุคลากรเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สำหรับสภาพปัจจุบัน และปัญหาของกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชั้นชมรมรับความคิดเห็นผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และยังขาดความร่วมมือในการขอครูภูมิปัญญาและบุคลากรภายนอกเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่ส่งผล

กระทบต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมสนับสนุน ตลอดจนให้บุคคลภายนอก ครูภูมิปัญญา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพเพื่อสร้าง ความรู้และความภูมิใจในท้องถิ่น และให้ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐพงษ์ มั่นต่อ (2564) พบว่าแนวทางในการ การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ควรมีการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกเพื่อประชุมและหาแนวทางในการจัดการการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนา บุคลากรให้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่และบริบท ของสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ (Money) มีกระบวนการบริหารด้านงบประมาณ โดยครูมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการสร้าง และโรงเรียนมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระบบงบประมาณและเหมาะสม ผู้บริหารมีการติดตาม การดำเนินงานตามโครงการและการใช้งบประมาณ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนปัญหาข้อควรพัฒนา และปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร คณะครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน งบประมาณ โครงการ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยมีเป้าหมาย ที่ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พิกุล ถนอมขวัญ (2558) พบว่า ในด้าน การบริหารงบประมาณ ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเสนอของงบประมาณ การใช้จ่ายมีการกำหนดแผนการใช้ จ่าย มีการดำเนินการใช้จ่ายตามแผนงบประมาณ ภายใต้ระเบียบของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ประหยัด โปร่งใสมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้ สำหรับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านยางครก พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โรงเรียน มีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรร งบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ เป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าเกณฑ์ ดังนั้นในการวางแผน จึงต้องควรปรับเปลี่ยนงบประมาณให้เหมาะสม และระดมแหล่งงบประมาณจากภายนอกเพื่อใช้ ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ดังที่ รัฐพงษ์ มั่นต่อ (2564) ได้เสนอว่า ในด้าน การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ ควรมีการระดมทรัพยากรและจัดสรรหางบประมาณ เพื่อช่วยสนับสนุน การจัดการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก และควรมีการจัดทำแผนงบประมาณ ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ที่สามารถใช้ในสถานศึกษาได้จริง

3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) พบว่า มีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ เกี่ยวกับการสร้าง การจัดหา สื่อ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ตามงบประมาณที่ได้รับ

จัดสรร มีการจัดซื้อ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีกระบวนการตรวจสอบ ติดตามการตรวจรับวัสดุ อุปกรณ์ จัดหาใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โดยประชุม หรือผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ที่นำมาใช้ นำไปประกอบการวางแผนในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรให้ความสำคัญในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับ พัทธินา หานะพันธ์ (2557) พบว่าทรัพยากรด้าน วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้ดำเนินการจัดหา ส่งเสริม และสนับสนุนการใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการกำกับติดตามประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมต่อเนื่องเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานซึ่งให้ความสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้เน้นการระดมทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ สำหรับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านยางครกพบว่า อุปกรณ์ยังมีให้ ไม่เพียงพอตามความต้องการของแต่ละอาชีพเนื่องจากความจำกัดในการใช้งบประมาณทำให้ โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยเป็นไปอย่างจำกัด โรงเรียน ยังขาดการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย สอดคล้องกับ เบญจภา เบญจธรรมธร (2560) พบว่า ทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาตลอดจน กระบวนการเรียนการสอนได้ดำเนินการจัดหา ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานซึ่งให้ ความสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษา

4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน อาชีพของนักเรียน โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง โรงเรียน มีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเข้าร่วม พบ. พื้นที่นวัตกรรมโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียนและมุ่งการแก้ปัญหาการเรียน การสอนของนักเรียน ทำให้ผู้บริหารมีความตระหนักในการส่งเสริมการสอนอาชีพให้กับนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วน สอดคล้องกับ พิกุล ฌโนมขวัญ (2558) พบว่า ด้านการบริหาร จัดการ ผู้บริหารตระหนักว่าการบริหารการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้นต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษา โดยจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและครู สร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติที่ได้รับมอบหมาย มีการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

เช่นเดียวกับ ประจักษ์ วรดาศักดิ์ (2560) พบว่า การผู้บริหารจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการจากร นิเทศก์ การวิเคราะห์ไปประเมินปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

2. แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

2.1 จากผลการศึกษาพบว่าด้านการบริหารบุคคล (Man) มีแนวทางในการบริหาร ทรัพยากรด้านบุคคลคือผู้บริหารควรจัดประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อาชีพ โดยจัดประชุมวางแผนกับบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนวางแผนงาน โครงการในการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีพทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงการ ดำเนินที่ผ่านมารองเรียนขาดการประชุมเพื่อดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีพอย่าง ต่อเนื่องอีกทั้งการย้ายของครูทำให้เกิดการขาดบุคลากรที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนอาชีพไม่มีความต่อเนื่อง ขาดประสิทธิภาพเนื่องจากครูผู้สอน ขาดความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ซึ่งการจัดประชุมและวางแผนร่วมกับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะทำให้เกิดความเข้าใจในทิศทางการพัฒนาโรงเรียน และ นอกจากนี้ผู้บริหาร ควรวางแผนกำหนดตำแหน่งบุคลากรเพิ่มเติมจากต้นสังกัด ขอความร่วมมือจากครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ อำเภอ รวกลาง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ขนาดเล็ก ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการประชุมวางแผนร่วมกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจัดทำโครงการร่วมกัน สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งช่วยสนับสนุน ในการระดมทรัพยากรควรวางแผนขอความร่วมมือและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับทราบโรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการ ขอความร่วมมือ ในการระดมทรัพยากร นอกจากนี้ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ ความรู้แก่บุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพและการจัดทำแผนการเรียนการสอน อาชีพโดยมีการบูรณาการการทำงานกับต้นสังกัดจากชุมชนและหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพ ทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ (2551) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางในการใช้ทรัพยากรทางการร่วมกันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่พบว่าสถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกันมากที่สุดโดยมีแนวปฏิบัติคือ โรงเรียนต้อง สำรองความต้องการใช้บุคลากร และแสวงหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเป็นแกนนำสร้าง ความเข้าใจและประสานขอความร่วมมือในการดำเนินงานจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากร และร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ความสามารถ แลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำ

สนับสนุนจัดการศึกษาตลอดจนส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและครู ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดการศึกษา

2.2 จากผลการศึกษาพบว่าด้านการบริหารงบประมาณ (Money) แนวทางในการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ ผู้บริหารต้องวางแผนร่วมกับบุคลากรในการจัดทำโครงการและกิจกรรม และมีส่วนรับทราบในการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งเงินอุดหนุน เงินรายได้สถานศึกษาที่ใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนร่วมกับบุคลากร จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โดยสอบถามความต้องการของแต่ละอาชีพทั้งนี้อาจเป็น เพราะความต้องการของแต่ละอาชีพมีความต้องการที่แตกต่างกันการจัดสรรงบประมาณจึงต้องดูตามความเหมาะสม และเพื่อให้บุคลากรทราบถึงระเบียบการใช้งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างและงบประมาณที่มีในโครงการของโรงเรียนเพราะการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรจะทำให้รับทราบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และทำให้จัดทำโครงการกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของบุคลากร สอดคล้องกับ กณวรธรณ์ ลาชุมเหล็ก (2564) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ได้พบว่าแนวทางการบริหารด้านงบประมาณว่าสถานศึกษาต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานมีส่วนรับทราบในการใช้จ่ายตามงบประมาณประจำปี ดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงการใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำเอกสารต่าง ๆ และสถานศึกษาต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายตามความประสงค์ในแต่ละฝ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

2.3 จากผลการศึกษาพบว่าด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) แนวทางในการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ ผู้บริหารต้องร่วมกับบุคลากรในการวางแผนจัดทำโครงการและกิจกรรมการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการเรียนการสอนอาชีพ วัสดุ อุปกรณ์ที่มีได้รับการจัดสรรมาจากหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งมีการจัดซื้อตามงบประมาณที่จำกัดทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์มีความไม่คงทนทำให้โรงเรียนต้องซ่อมแซมดูแลรักษาแต่ด้วยงบประมาณที่จำกัดจึงทำให้การซ่อมแซมทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะฉะนั้นการวางแผนร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรจะทำให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการด้านพัสดุ และได้วัสดุ อุปกรณ์ที่ตรงกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการระดมทรัพยากรทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอและตรงกับความต้องการ มีความทันสมัย รวมทั้งวางแผนและดำเนินการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนซ่อมแซม บำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ด้านสื่อเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ใช้การได้อย่างสม่ำเสมอ จัดทำทะเบียนคุมวัสดุอุปกรณ์ประเภทสื่อ

เทคโนโลยีที่ชัดเจนและมีที่เก็บอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ กณวรรณ ลาชุมเหล็ก (2564) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ว่าสถานศึกษาต้องมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบเกี่ยวกับการวางแผนการจัดหา การใช้วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงาน การจัดการด้านเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ต้องสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอสถานศึกษาจะสามารถดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จและได้ประโยชน์สูงสุด เช่นเดียวกับ ชัยชนะ ราชไชย (2564) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ไว้ว่าควรดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพใช้งาน ได้ตลอดเวลา และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สถานศึกษาควรมีบัญชีแสดงรายการวัสดุอุปกรณ์

2.4 จากผลการศึกษาพบว่าด้านการบริหารจัดการ (Management) แนวทางในการบริหารทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรร่วมกับบุคลากรในการวางแผนวางแผนจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจกลยุทธ์ที่สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ โดยประสานความร่วมมือหน่วยงาน ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศตรวจสอบติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามโครงการด้านสื่อเทคโนโลยี ตามแผนกลยุทธ์ รายงานผลการติดตามและประเมินผลการทำงานโดยการทำกระบวนการ SWOT Analysis นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับ เกตุมณี แสงบุญเรือง (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ที่พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นไปตามหลักการบริหารโดยนำกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลและกลุ่ม บุคคล เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือสำเร็จตามเป้าหมายมีส่วนสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ คือ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร (2) ทรัพยากรทางการบริหาร ซึ่งรวมถึงกลุ่มบุคคลในองค์กร (3) กลไกการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมขององค์กรมีการวางแผนการจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการติดตามที่เกี่ยวข้องกับงานของ สถานศึกษาคือความร่วมมือของคณะบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร พัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ดังนี้

1. จากการศึกษาปัญหาด้านบุคลากรที่พบว่า โรงเรียนขาดการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมชื่นชมผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ ดังนั้นผู้บริหารควรจัดกิจกรรมการแสดงผลงานโดยการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชม รวมถึงการเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนการสอนอาชีพบนสื่อต่างๆ รวมทั้งการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะทางเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอาชีพ
2. จากการศึกษาปัญหาด้านงบประมาณที่พบว่า มีปัญหางบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเร่งระดมทรัพยากรด้านงบประมาณจากทุกภาคส่วน โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
3. จากการศึกษาปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่พบว่าวัสดุอุปกรณ์ด้านสื่อเทคโนโลยีมีการใช้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ และมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ผู้บริหารควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และมีการระดมทรัพยากรด้านด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จากหน่วยงานทั้งทางราชการและเอกชน เพื่อให้ครู บุคลากรและผู้เรียนได้มีใช้ในการเรียนการสอนอาชีพอย่างพอเพียงและเต็มประสิทธิภาพ
4. จากการศึกษาปัญหาด้านการบริหารจัดการพบว่า การจัดประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ดังนั้นผู้บริหารควรจัดประชุมเพื่อวางแผนการทำงานและรับฟังผลการดำเนินงาน จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านนิเทศการจัดการเรียนการสอนอาชีพ ที่ร่วมกันออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับงานอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเชิงประจักษ์
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนการสอนอาชีพ

บรรณานุกรม

- กณวรรณ ลาชุมเหล็ก. (2564). *สภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2564). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เกตุมนิ แสงบุญเรือง. (2557). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม*. (ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม).
- กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2551). *แนวทางในการใช้ทรัพยากรทางการร่วมกันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- จรัส อติวิทยากรณ. (2012). *สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 12(1), 133-150.
- จันทิมา อัสชะสวัสดิ์. (2558). *การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการในโรงเรียนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาอุณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2554). *การบริหารแบบส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลดุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- ชัยชนะ ราชไชย. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*, 8(2), 206-217.
- ณัฐรฎา พวงธรรม. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร* สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาช้างหัวดสุพรรณบุรี*. (ค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร).
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 4(1), 176-187. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/issue/view/11242>
- นันทนา ทวีชาติ. (2562). *องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019”* (น. 86-90). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- นุสรุ คำดี. (2558). *กระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านวังไธวังทอง อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- เบญจภา เบญจธรรมธร, อรรครา ธรรมาธิกุล, และ ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่. (2560). การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(2), 47-66. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/stj/article/view/206850>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสาร พรหมณา. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 7(2), 25.
- ประจูดาว บรรดาศักดิ์. (2560). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

- ประภาศิริ สุรพันธ์. (2550). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดเทศบาลภูมิภาควัดวันออก*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ปรารภ หลงสมบุญ. (2552). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551) *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 125, ตอนที่ 43 ก (5 มีนาคม 2551).
- พัชนียา หานะพันธ์. (2557). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- พิกุล อนุอมขวัญ. (2558). *สภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- พิณสุดา สิริรังศรี. (2556). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. รายงานการวิจัยและพัฒนา การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พิณสุดา สิริรังศรี, สรรเสริญ สุวรรณ, พัทธราภา ต้นดิษฐเวช และประสพสุข ฤทธิเดช. (2561). *รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พจนารถ วาดกลิ่น. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้าน วิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

- พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- มณฑรา ธรรมบุศย. (2545). การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning). วิชาการ. 2 กุมภาพันธ์, 11-17. วิชาการ, 11-17.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- รพีพรรณ ปัญญา และสันสนีย์ จะสุวรรณ. (2564). องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา. *ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. (น. 1099-1107). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- รัชนิดา นิลมณี. (2554). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รัฐพงษ์ มั่นต่อ. (2564). แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(10), 223 - 238.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- วรรณภา ใจเย็น และสันสนีย์ จะสุวรรณ. (2564). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. *ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. (น. 1108-1115).

- สังเวียน มาลาทอง. (2556). *การศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- สตีวนิตย์ เชยชัยภูมิ. (2564). การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14* (น. 1239-1248)
- สิริกร ทิธิวงษ์. (2556). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่องานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สมยศ นาวิการ. (2554). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการส่งเสริมการเพิ่มสัดส่วน ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพตามเป้าหมายในแผนการศึกษาแห่งชาติ*. ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559). กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง. (2555). *รายงานการวิจัยการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์เกษตรชุมชนในภาคกลาง*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ*. (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ม.ป.ป.).
- สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/lawChar.jsp?head=3&item=3&process=showTitleOfLaw&id=2&group=%A1&lawCode=%A198>
- สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน*. ม.ป.ท: ม.ป.ป.

- เศรษฐภูมิ เถาชาวี และณัฏฐภัทรศญา เศรษฐโชติสมบัติ. (2558). การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์และลดต้นทุนโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรม SMEs ในประเทศไทย. *วารสารวิชาการวิศวกรรมศาสตร์ ม.อบ., 8*(2), 124 - 135.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์การที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- อมรภัค ปิ่นกำลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อำพล ราวกลาง. (2556). แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กกลุ่มโรงเรียนปง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7*(1), 245-252.
- Anthony, W.P. (1978). *Participative management*. Manila, Philippines: Addison Wesley Publishing Company.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarify through specificity. *World Development, 8*(3), 213-235.
- Gustavo, W. C. (1992). *The meaning of participation*. In Brand: Peter. 1992.
- Keith, D. (1981). *Human Behavior at Work: Organizational Behavior*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Sashkin, M. (1982). *A manager, s guide to participative management*. New Your: AMA. Membership Publications, Division. 110-113.
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and Leadership for Nurse Managers*. Boston: Jones and Bartlett.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางพิชญภา พิโรแสงจันทร์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 4
2. นายปิยะ อินตะคำศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 5
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรปรุฬห์ วิชาจักรวิทย์ ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๓/ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน นางพิชญภา พิโรแสงจันทร์

ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.๓) โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระดังกล่าวที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๙๓-๒๖๓-๙๔๔๑

ที่ ขว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๓/ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน นายปิยะ อินตะคำ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระดังกล่าวที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ รุ่งวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๙๙๓-๒๖๓-๙๑๔๑

CHABU

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๓/ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระดังกล่าวเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๙๓/-๒๖๓-๙๑๔๑

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระโดยใช้แบบสอบถามและประชุมเชิง
ปฏิบัติการ

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ ในระหว่างวันที่ ๒-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

โทร. ๐๙๙๗-๒๖๓-๙๑๔๑

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางครก

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ ในระหว่างวันที่ ๒-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัฏฐ์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

โทร. ๐๙๓-๒๖๓-๙๑๔๑

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. นางอำไพ มณีวรรณ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านขุนตี่น้อย อ.อมก๋อย จ. เชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. นายกิตติพันธ์ ปันแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีจอมทอง อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
3. นายวรสิทธิ์ ยาวิลาศ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเชียงดาว อ.เชียงดาว จ. เชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
4. นายศิวพล ชมชื่น ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อ.สันป่าตอง จ. เชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4
5. นายธีรวัช ปัญญาแจ้ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5
6. ผศ.ดร.จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์ ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว. ๖๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนตื้นน้อย

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัง พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๙-๓๗๖๓-๙๑๔๑

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๔๔-๑๗/๐๔

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีจอมทอง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.๐๕-๓๖๖๓-๕๑๔๔

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๕๕-๑๓/๐๔

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว. ๖๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเชียงดาว

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัฏฐ์ พงษ์วัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๙-๙๖๖๓-๙๔๔๑

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๔๙-๑๙/๐๘

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๖๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดน้ำบ่อหลวง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ชะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๕-๙๖๒๓-๙๑๔๑

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๕๙-๑๓/๐๔

ที่ ขว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณธีรวัช ปัญญาแจ้
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๔-๓๖๒๓-๔๑๔๑

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๕๔-๑๗๐๔

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๕ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน นางปิยะนุช เมืองปิง

ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสันทรายหลวง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายคำนึ่ง วงศ์ใหญ่ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เบอร์มือถือ ๐๙๓๗-๒๖๓-๙๑๔๑

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพรรดิ วิชาญศรีวิทย์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายพิทักษ์ ยะนัน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน แสนใจพรม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษา จะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๕-๗๒๖๓-๕๑๔๔

ผู้วิจัย ๐๖๒-๒๕๕-๑๗๐๔

ภาคผนวก ค

เครื่องมือเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง แนวทางบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียน

บ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงใหม่ เขต 5

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม

อาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

2. ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาศึกษานิเทศก์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

1. 1) ☐ ชาย ☐ 2) หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ (1) ปริญญาตรี

☐ (2) ปริญญาโท

☐ (3) ปริญญาเอก

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

☐ (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ (2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ (3) ศึกษานิเทศก์

☐ (4) ครู

4. ประสพการณ์การทำงาน (เศษของปีตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปนับเป็น 1 ปี)

- ☐ (1) น้อยกว่า 1 ปี ☐ (2) 1 – 4 ปี
☐ (3) 5 - 8 ปี ☐ (4) 9 – 12 ปี
☐ (5) 13 - 15 ปี ☐ (6) มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ

ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาประเด็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน โดยมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ใน **ระดับมากที่สุด**

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ใน **ระดับมาก**

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ใน **ระดับปานกลาง**

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ใน **ระดับน้อย**

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพอยู่ใน **ระดับน้อยที่สุด**

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.ด้านบริหารบุคลากร(Man)					
1) โรงเรียนมีการจัดประชุมวางแผนร่วมใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงานโดยวางตัวบุคลากรได้เหมาะสมกับความถนัดด้านอาชีพ					
2) โรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนา					

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
คุณภาพบุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ					
3) โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชม ร่วมรับความดีชอบ ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ					
4) โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร					
2. ด้านการบริหารด้านงบประมาณ					
5) โรงเรียน มีการวางแผน การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ					
6) โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้					
7) กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน					
8) โรงเรียนมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระบบงบประมาณ					
9) โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใสตรวจสอบได้					

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์					
10) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ					
11) โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย					
12) โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ					
13) โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย					
4. การบริหารจัดการ					
14) โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ					
15) โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน					
16) โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่ เหมาะสม					
17) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการ					

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปรับปรุง					
18) โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการสอนอาชีพ					
19) โรงเรียนมีการวางแผน ด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมด้านอาชีพ ไว้ในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน					
20) โรงเรียนมีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง					

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก
ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

.....

ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

.....

ด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่อนุเคราะห์ข้อมูล

แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน
วัน เดือน ปี ในการประชุม.....

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

ลำดับ ที่	รายชื่อ	สถานศึกษา	ตำแหน่ง
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

1. ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งเป็นรูปตัว U
2. นักวิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุม
3. ผู้วิจัยนำประเด็นคำถามเพื่อระดมสมองทีละประเด็น โดยให้ผู้เข้าร่วมเขียนคำตอบลงใน POST IT แล้วนำมาติดที่กระดานหน้าห้อง เกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

3.1 ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครกโดยทั่วไปเป็นอย่างไรบ้าง มีทั้งด้านบวกและด้านลบ

ด้านบวก	ด้านลบ

3.2 ท่านคิดว่าผู้บริหารและครูมีความต้องการในเรื่องการบริหารทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง

3.3 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรต้องมีกระบวนการบริหารจัดการอย่างไรบ้างในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน

3.4 ท่านคิดว่าใครบ้างที่ควรต้องมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน

บุคคล	บทบาท

แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ(ร่าง)แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 วัน เดือน ปี ในการประชุม.....

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

ลำดับ ที่	รายชื่อ	สถานศึกษา	ตำแหน่ง
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- 1.ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งเป็นรูปตัว U
- 2.นักวิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุม
- 3.ผู้วิจัยนำประเด็นคำถามเพื่อระดมสมองทีละประเด็น โดยให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

3.1 ท่านคิดว่าจากสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครกควรมีแนวทางการบริหารทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

ประเด็น แนวทางการบริหาร	ข้อคิดเห็น
1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 1.1 1.2 1.3	
2. การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 2.1 2.2 2.3	
3.ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 3.1 3.2 3.3	
4. ด้านการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 4.1 4.2 4.3	

3.2 ท่านคิดว่าผู้บริหารและครูมีความต้องการในเรื่องการบริหารทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง

3.3 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหารจัดการอย่างไรบ้างในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน

3.4 ท่านคิดว่าใครบ้างที่ควรต้องมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน

บุคคล	บทบาท

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

แนวทางการดำเนินการ

1. แนะนำตนเอง

2. อธิบายความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการวิจัย “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5”

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้กระทำตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 คือเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารสถานศึกษารัฐบาล และอาจารย์มหาวิทยาลัย

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างน้อย 5 ปี
- 2) ศิษยานุศิษย์เป็นผู้มีประสบการณ์ในการนิเทศ ติดตาม โรงเรียน อย่างน้อย 3 ปี
- 3) อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและความเชี่ยวชาญในด้านการสอนบริหารการศึกษา

อนึ่งในการพูดคุยครั้งนี้ขอให้ทุกท่านแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกประเด็น และไม่คลาดเคลื่อน จึงขออนุญาตบันทึกเทปการสนทนาในทุกขั้นตอน

เริ่มการสนทนา

1. สมาชิกกลุ่มแนะนำตนเองและเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการประชุมกลุ่ม

2.2 ผู้วิจัยเล่าถึงความเป็นมาและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก

2.3 ผู้วิจัยอธิบายนิยามศัพท์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วมแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980) หมายถึง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาใน 4 ด้านคือ 1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษา มาประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ในด้านการจัดการเรียนการสอน อาชีพ การจัดหาครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมออกแบบแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โครงการ การจัดหางบประมาณและการหาวิธีการระดมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 2. การมี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนร่วมคือ ครูผู้สอน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ร่วมกันจัดการเรียน การสอนด้านอาชีพ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และส่งเสริมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ศึกษาพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม แนะนำการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ที่มีส่วนร่วม คือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ร่วมกันรับชมผลงานการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีพของนักเรียน โดยการจัดงานเปิดบ้านวิชาการ การแข่งขันศิลปหัตถกรรม และรวมถึงการ ประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางต่างๆ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและ ปรับปรุง ผู้ที่มีส่วนร่วมคือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูภูมิปัญญา ร่วมกันเสนอแนะข้อปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีพ ร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไข และเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพเพื่อ แก้ไขปรับปรุงต่อไป

2.4 ผู้วิจัยสอบถาม “ท่านคิดว่าโรงเรียนบ้านบ้านยางครกควรมีการปรับปรุง แก้ไข แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนอย่างไร บ้าง

1. ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลโดยเสนอความคิดเห็นและร่วมลงความเห็น ผู้วิจัยจด บันทึกรูปเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ
- 2) เมื่อพิจารณาแนวทางในแต่ละด้าน มีความครอบคลุมชัดเจน หรือควร ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร โดยพิจารณาและลงความเห็นไปพร้อม ๆ กัน

2.5 ผู้วิจัยกล่าวสรุป และขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง แนวทางการสนทนากลุ่มนี้เป็นการสังเคราะห์แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

มีข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสนทนา

1.1 เรื่อง.....

1.2 ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1.3 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

.....

1.4 ผู้ช่วยดำเนินการสนทนากลุ่ม

.....

รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา

1.....ตำแหน่ง.....

2.....ตำแหน่ง.....

3.....ตำแหน่ง.....

4.....ตำแหน่ง.....

5.....ตำแหน่ง.....

6.....ตำแหน่ง.....

7.....ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ประเด็น แนวทางการบริหาร	ข้อคิดเห็น
1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม	
1.1	
1.2	
1.3	
2. การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม	
2.1	
2.2	
2.3	
3.ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดย	

ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม	
3.1	
3.2	
3.3	
4. ด้านการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้	
กระบวนการมีส่วนร่วม	
4.1	
4.2	
4.3	

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพเรื่องแนวทางการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก
อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาพิเศษ

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ข้อเสนอแนะ
1.	เพศ 1) ☐ ชาย ☐ 2) หญิง	
2.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☒ (1) ปริญญาตรี ☐ (2) ปริญญาโท ☐ (3) ปริญญาเอก	
3.	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ (2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ (3) ศึกษาพิเศษ ☐ (4) ครู	
4.	ประสบการณ์ในการทำงาน (เศษของปีตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป นับเป็น 1 ปี) ☐ (1) น้อยกว่า 1 ปี ☐ (2) 1-4 ปี ☐ (3) 5-8 ปี ☐ (4) 9-12 ปี ☐ (5) 13-15 ปี ☐ (6) มากกว่า 15 ปี	

ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ความหมาย
	1	2	3			
1. ด้านบริหารทรัพยากรบุคคลกร (Man)						
1) โรงเรียนมีการจัดประชุมวางแผนร่วมใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงาน โดยวางตัวบุคลากรได้เหมาะสมกับความถนัดด้านอาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรมีการส่งเสริมให้ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นประจำ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีการเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมชื่นชม ร่วมรับความดีชอบ ผลการจัดการเรียนรู้อาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ						
5) โรงเรียน มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6)โรงเรียนมีการดำเนินการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7) กิจกรรมอาชีพได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8) โรงเรียนมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระบบงบประมาณ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9) โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างคุ้มค่าโปร่งใสตรวจสอบได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์						

ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ความหมาย
	1	2	3			
10) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละงานอาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11) โรงเรียนมีการระดม แสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกฝ่าย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12) โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13) โรงเรียนมีการดูแล ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4. การบริหารทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ						
14) โรงเรียนมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15) โรงเรียนมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีพของนักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16) โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพที่เหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ภาพรวมของการสอนอาชีพเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการปรับปรุง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18) โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการสอนอาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19) โรงเรียนมีการวางแผน ด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมด้านอาชีพ ไว้ในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20) โรงเรียนมีการนิเทศการปฏิบัติงานด้านการสอนอาชีพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ณ โรงเรียนบ้านยางครก

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยก (ร่าง) แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมวก
จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
ณ โรงเรียนบ้านยางครก

การจัดสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์ แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านยางครก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ณ โรงเรียนวัดน้ำป่อหลวง เวลา 10.00-12.00 น.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล นายพิทักษ์ ยะนัน

วัน เดือน ปีเกิด 5 เมษายน พ.ศ. 2532

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 288 ถนนเทศบาลบ้านกลาง ตำบล ชูหว่า
อำเภอ สันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50120

อีเมลแอดเดรส pitakyananmax@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2566	หลักสูตร คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2555	หลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน ตำแหน่ง ครู
สังกัด / หน่วยงาน โรงเรียนบ้านยางครก
จังหวัดเชียงใหม่